Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

Folkets Almanak

Udkom fra 1875-1972 med indhold gældende for det kommende år.

Om almanakken på: https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0063/sknr63737.htm

Udarbejdet af Niels Jensen

Folkets Almanak

for

1890

udgivet af

N. C. ROM og C. A. THYREGOD.

Mærk vel.

Med denne Almanak følger gratis Kuponer, der giver Kjøberne Adgang for halv Pris til **Dansk Folkemuseum, Skandinavisk Panoptikon** og **Panoramaet** i Kjøbenhavn.

Kjøberne af de enkelte Almanakker, som ikke selv have Brug for disse Kuponer, har selvfølgelig Ret til at forære dem bort til Venner og Frænder, der kunde faa Anvendelse for dem; men for at forebygge Misbrug er det forbudt at sælge Kuponerne bort fra Almanakkerne, hvorfor enhver Kjøber bedes paase at Kuponerne findes i de Almanakker han modtager.

„Den nye Almanak"

tilegnet den danske **Kvinde.**

Under dette Navn er udkommet en ny Billedkalender for 1890, redigeret af den yndede folkelige Forfatter Anton Nielsen.

„Den nye Almanak" har et meget righoldigt Indhold med en Mængde fortrinlige Billeder.

„Den nye Almanak" bringer ikke alene smukke Fortællinger og Billeder, men glemmer heller ikke Huset og Hjemmet. Stykker som Anton Nielsens „Til Bondekonerne", Frøken Wests „Om Bødning af Linned og Klædningsstykker" o. l., vil enhver læse med Glæde og Nytte. Desuden bringer **„Den nye Almanak"** mange „Gode Raad" for Hus og Hjem, der kunne være mange Penge værd for enhver Husmoder der vil følge dem.

Det er almindelig Skik, at Naboer og Venner kjøber hver sin Almanak og saa bytter. I Aar tilraader vi enhver Kjøber af „Folkets Almanak": Sørg for, at den anden Almanak, der kjøbes, bliver Anton Nielsens nye Almanak! Det vil I ikke fortryde!

„Den nye Almanak" udkommer i tre Størrelser til 50 Øre, 75 Øre og 1 Krone og faas i enhver Boghandel. Skulde den enkelte Steder ikke kunne faas saa send Pengene med Postanvisning lige ind til N. C. Roms Forlagsforretning, Kjøbenhavn V., saa skal Almanakken strax blive sendt efter opgiven Adresse. Glem ikke at forlange:

„Den nye Almanak", tilegnet den danske Kvinde,
af **Anton Nielsen.**

N. C. Roms Forlagsforretning,
Kjøbenhavn V.

Folkets

Almanak

for det Aar efter Christi Fødsel

1890,

beregnet til Kjøbenhavns Observatorium

af

C. F. Pechüle.

TILLADT AF UNIVERSITETET

Kjøbenhavn.

N. C. Roms Forlagsforretning.

N. C. Roms Bog- og Stentrykkeri. Kjøbenhavn.

Fortid, Nutid, Fremtid.

Af
Torvald Kohl.

„Snart løber Tiden hurtig, og snart den
synes sen,
og altid har dog Tiden de samme gamle
Ben,
men mon det ej os selv er, som jævnt ej
kunne gaa,
som snart paa Tøfler sjokke, og snart har
Skøjter paa?"

Tiden skrider bestandig regelmæssigt frem. Time paa Time, Aar paa Aar følge hinanden i en uoverskuelig Række. At udgrunde denne Rækkes Begyndelse og Ende, ligger over menneskelig Evne. Vi ere kun i Stand til at overskue en ringe Del af Tidens Strøm, og vi ville her fremlægge for den velvillige Læser en saadan ringe Del og give Anvisning til at benytte nedenstaaende sammentrængte Kalender, som omfatter det forrige, det nuværende og det følgende Aarhundrede.

Ved Hjælp af de to Tabeller er man i Stand til at finde Ugedagen for enhver opgiven Datum i det nævnte Tidsrum. Ønsker man f. Ex. at vide, paa hvilken Ugedag man er født, om man er saa lykkelig at være et Søndagsbarn, eller paa hvilken Dag et forestaaende Sølvbryllup, et Jubilæum e. lign. vil indtræffe, gaar man frem paa følgende Maade: I Tabel II opsøges det givne Aarstal, hvorfra man lader Øjet glide lodret ned til Tabellens nederste Affnit og finder et Tal ud for den opgivne Maaned. I Tabel I gjenfindes dette Tal øverst tilvenstre, og lodret under samme vil man lige ud for Datum finde den søgte Ugedag.

Exempel: Paa hvilken Ugedag indtraf Jordskjælvet ved Limfjorden den 3die April 1841? — Lodret under 1841 træffes ud for April Tallet 4. I Tabel I findes under Tallet 4 og ud for Datum (den 3die) Bogstaverne Lørd., der viser, at Jordskjælvet indtraf en Lørdag.

Den Kalender, man paa Grundlag af disse Tabeller maatte kunne udarbejde for et hvilketsomhelst Aar i den angivne Periode,

vilde dog lide af en væsentlig Mangel, eftersom de fleste Helligdage ere „bevægelige“ og altsaa ikke kunne anføres hvert Aar paa de samme Dage. „Faste“ Helligdage ere som bekjendt kun Nytaarsdag (1ste Januar), Juledag (25de December) og St. Stefansdag (26de December). De „bevægelige“ Helligdage rette sig imidlertid alle efter Paasken, saa at, naar Paaskesøndag er bestemt, bliver det en let Sag at udlede de øvrige, idet nemlig Fastelavns Søndag falder paa syvende Søndag før Paaske, Palmesøndag, Skjærtorsdag og Langfredag komme umiddelbart før Paaske; 2den Paaskedag er første Mandag, Store Bededag fjerde Fredag, Christi Himmelfartsdag sjette Torsdag, Pintsesøndag syvende Søndag, 2den Pintsedag syvende Mandag og Trinitatis ottende Søndag efter Paaske. Endvidere er Advent Søndag den 4de Søndag før Jul. Det kommer altsaa an paa i ethvert opgivet Aar at fastsætte Dagen for Paaskesøndag, som skal falde paa den første Søndag efter første Fuldmaane paa eller efter Foraarsjævndøgn. I større kalendariske Værker finder man Paaskerækker for lange Tidsrum. Den gunstige Læser vil imidlertid tilgive, at vi for en Gangs Skyld forlader Tabellernes slagne Landevej og leder ham ind paa Beregningernes Brakmark, hvor man ikke uden Møje maa arbejde sig frem Skridt for Skridt, men hvor man saa ogsaa til Gjengjæld høster den Tilfredshed, som altid følger paa et lykkeligt udført Arbejde. Ifølge den berømte Mathematiker Gauss findes Paaskesøndag i Aaret N paa følgende Maade. Naar

Resten af $\frac{N}{19} = a$, Resten af $\frac{N}{4} = b$, Resten af $\frac{N}{7} = c$,

Resten af $\frac{19a + x}{30} = d$, Resten af $\frac{2b + 4c + 6d + y}{7} = e$,

saa er Paaskedag den $(22. + d + e)$ Marts
eller den $(d + e \div 9)$ April,
idet man for x og y vælger:

	1700—1799	1800—1899	1900—2099
x =	23	23	24
y =	3	4	5

NB. Udkommer den 26de April, tages 19de April, udkommer 25de April og $d = 28$, $a > 10$, tages 18de April.

Paaske-Perioden er fra 22de Marts — 25de April, begge Dage medregnede.

300-aarig Kalender.

Tabel I.

1	2	3	4	5	6	7	Datum.				
Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Lørd.	Sønd.	1	8	15	22	29
Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Lørd.	Sønd.	Mand.	2	9	16	23	30
Onsd.	Torsd.	Fred.	Lørd.	Sønd.	Mand.	Tirsd.	3	10	17	24	31
Torsd.	Fred.	Lørd.	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	4	11	18	25	
Fred.	Lørd.	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	5	12	19	26	
Lørd.	Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	6	13	20	27	
Sønd.	Mand.	Tirsd.	Onsd.	Torsd.	Fred.	Lørd.	7	14	21	28	

Tabel II.

18de Aarhundrede.

Almindelige Aar.							Tiaar.	Skudaar.						
5	6	1 7	9	10	2	3	1701—1710	8						4
11	17	18	15		13 19	14	1711—1720		12	16	20			
22	23	29	26	21 27	30	25	1721—1730					24	28	
33 39	34	35	37	38		31	1731—1740	36	40					32
50	45	46	43	49	41 47	42	1741—1750			44	48			
	51	57	54	55	58	53 59	1751—1760					52	56	60
61 67	62	63	65	66	69	70	1761—1770	64	68					
78	73 79	74	71	77	75		1771—1780			72	76	80		
89	90	85	82	83	86	81 87	1781—1790						84	88
95		91	93 99	94 1800	97	98	1791—1800	92	96					
4	5	6	2	3	7	1	Januar	7	5	3	1	6	4	2
7	1	2	5	6	3	4	Februar	3	1	6	4	2	7	5
7	1	2	5	6	3	4	Marts	4	2	7	5	3	1	6
3	4	5	1	2	6	7	April	7	5	3	1	6	4	2
5	6	7	3	4	1	2	Mai	2	7	5	3	1	6	4
1	2	3	6	7	4	5	Juni	5	3	1	6	4	2	7
3	4	5	1	2	6	7	Juli	7	5	3	1	6	4	2
6	7	1	4	5	2	3	Avgust	3	1	6	4	2	7	5
2	3	4	7	1	5	6	September	6	4	2	7	5	3	1
4	5	6	2	3	7	1	Oktober	1	6	4	2	7	5	3
7	1	2	5	6	3	4	November	4	2	7	5	3	1	6
2	3	4	7	1	5	6	December	6	4	2	7	5	3	1

Almindelige Aar.							Tiaar.	Skudaar.							
1 7	2	3	5	6	9	10	1801—1810	4	8						19de Aarhundrede.
18	13 19	14	11	17	15		1811—1820			12	16	20			
29	30	25	22	23	26	21 27	1821—1830						24	28	
35		31	33 39	34	37	38	1831—1840	32	36	40					
46	41 47	42	50	45	43	49	1841—1850				44	48			
57	58	53 59		51	54	55	1851—1860	60					52	56	
63	69	70	61 67	62	65	66	1861—1870		64	68					
74	75		78	73 79	71	77	1871—1880				72	76	80		
85	86	81 87	89	90	82	83	1881—1890	88						84	
91	97	98	95		93 99	94 1900	1891—1900		92	96					
3	9	10	1 7	2	5	6	1901—1910		4	8					20de Aarhundrede.
14	15		18	13 19	11	17	1911—1920				12	16	20		
25	26	21 27	29	30	22	23	1921—1930	28						24	
31	37	38	35		33 39	34	1931—1940		32	36	40				
42	43	49	46	41 47	50	45	1941—1950					44	48		
53 59	54	55	57	58		51	1951—1960	56	60					52	
70	65	66	63	69	61 67	62	1961—1970			64	68				
	71	77	74	75	78	73 79	1971—1980					72	76	80	
81 87	82	83	85	86	89	90	1981—1990	84	88						
98	93 99	94	91	97	95		1991—2000			92	96	2000			
4	5	6	2	3	7	1	Januar	7	5	3	1	6	4	2	
7	1	2	5	6	3	4	Februar	3	1	6	4	2	7	5	
7	1	2	5	6	3	4	Marts	4	2	7	5	3	1	6	
3	4	5	1	2	6	7	April	7	5	3	1	6	4	2	
5	6	7	3	4	1	2	Maj	2	7	5	3	1	6	4	
1	2	3	6	7	4	5	Juni	5	3	1	6	4	2	7	
3	4	5	1	2	6	7	Juli	7	5	3	1	6	4	2	
6	7	1	4	5	2	3	Avgust	3	1	6	4	2	7	5	
2	3	4	7	1	5	6	September	6	4	2	7	5	3	1	
4	5	6	2	3	7	1	Oktober	1	6	4	2	7	5	3	
7	1	2	5	6	3	4	November	4	2	7	5	3	1	6	
2	3	4	7	1	5	6	December	6	4	2	7	5	3	1	

Exempel: Forfatteren af disse Linier blev i Aaret 1880 anmodet om at beregne en gammel Dames Fødselsaar. Hendes Døbeseddel var bortkommen, og selv havde hun glemt sin Alder; men da hendes Paarørende mente, at hun maatte være c. 100 Aar gammel, besluttede man at erkyndige sig om hendes Fødselsaar for at kunne højtideligholde hendes 100-aarige Fødselsdag. Grundlaget for Beregningen var, at hun var født den 3die Marts og netop paa Fastelavns Mandag. Den nemmeste Maade at tage Sagen paa, vilde unegtelig være at gjennemblade en Række Almanakker fra Aarene omkring 1780; men vi vilde, som sagt, søge Resultatet ad Beregningens Vej. Ved Hjælp af ovenstaaende Tabeller finde vi først, at den 3die Marts var en Mandag i Aarene 1777 og 1783. I den gamle Dames Fødselsaar maatte Fastelavns Søndag altsaa være indtruffet den 2den Marts, Paaskedag 7 Uger eller 49 Dage senere, altsaa den 20de April. Paaskeberegningen for 1777 giver a = 10, b = 6, c = 1, d = 3, e = 5, følgelig Paaskesøndag den (22 + 3 + 5) Marts = 30te Marts, hvorimod 1783 giver a = 16, b = 5 c = 3, d = 27, e = 2, følgelig Paaskesøndag den (27 + 2 ÷ 9) April, altsaa netop den 20de April. Resultatet blev, at Damen var født Mandag den 3die Marts 1783, og hun manglede paa den Tid, da Undersøgelsen fandt Sted, endnu 3 Aar i at have gjennemlevet de 100 Aar.

Kristelig Almanak for 1890.

Denne yndede Almanak udgaar nu paa tiende Aar og bringer ligesom hidtil, foruden Aarets Kalender med Markedsfortegnelser m. v., Smaastykker af kristeligt Indhold for hver Dag i Maaneden med tilhørende Skriftsted og Salmevers, Husandagt til Højtiderne Jul, Nytaar, Skærtorsdag, Langfredag, Paaskedag, Store Bededag, Kristi Himmelfartsdag og Pinsedag, „Før Altergangen", samt Fortællinger fra Kristenlivet og Missionen oplyste med Billeder m. v.

„Kristelig Almanak" anbefales alle som en **sund, fortrinlig Andagtsbog for Hjemmet** og faas gjennem enhver Boglade for 50 Øre.

De tidligere Aargange sælges til nedsat Pris à 25 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning,
Jærnbanegade 5, Kjøbenhavn V.

Aarets Genius.

Hvor kan det ligge lavt i golde Tider
det bakket-bløde, havomflydte Land —
hvor kan der liste mellem Mand og Mand
en Farsot sig, en underfundig Syge —
hvor kan der sættes Haardt fra begge Sider
mod det, der skulde samle Alt og Alle,
gøre den Vrede blød, de Haarde myge!
Javist! et Mulm kan over Mængden falde,
det lyse Blik kan sløres, Tanken mattes,
og det kan synes, som om Stemmen fattes,
der skulde trøste, samle, vække, kalde!

Men se, med Dagningen, som Mulmet bryder,
højt over Land og By og Gaard og Bo
en rosenfarvet, vinget Sky sig skyder
tyst gjennem Æthrens køligt-milde Ro:
det er et Legem, baaret af sin Sjæl,
en Form, som har sin Indholdskjærne inde,
en Skikkelse — fra Isse ned til Hæl
at se til som en underdejlig Kvinde!

Hun strør fra Højden ud, med Hænder myge,
et Blomsterflor ned til det lave Land,
hvor der kan liste mellem Mand og Mand
en Farsot sig, en underfundig Syge —
hun sender sine Smil til alle Sider,
hun fæster sine lyse Blik paa Alle,
forjættende dem Haab om gode Tider —
og dér, hvor hendes Smil og Blomster falde,
dér samles, vækkes, styrkes der og trøstes,
dér spirer Vaaren frem og Sæden høstes: —
held den, der hører Aarets Genius kalde!

Holger Drachmann.

Indstillingen i Gramstrup.

Fortælling af Carl Jepsen.

Med Tegninger af R. Christiansen og E. Rondahl.

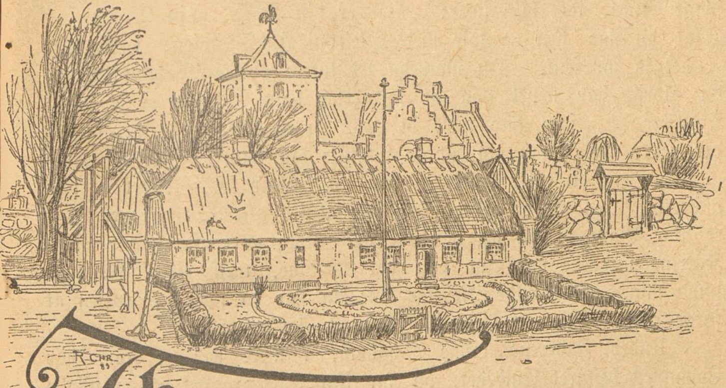

Tæt inde under Kirkegaardsmuren ligger den gamle Skole i Gramstrup; med sine fire Længer ligner den en lille Bondegaard. Store Popler hænge ud over den og drysse de laadne Rakler ned i Gaarden. Haven vender ud til Vejen. Et bredt gult Baand slynger sig om Blomsterbedet, Pæonen og Kejserkronen have alt fundet Vej op over Jorden; endnu ere de mørke, men de blive nok lysere, naar først Solen har rigtig hilst paa dem.

Luften er kold endnu, og gaar du op paa Bakken i Skolemarken, kan du se Østersøen ligge med Is, saa langt Øjet kan række.

Og dog varsle de faa Vaarblomster saa smukt for os.

— Men kaste vi et Blik indenfor hos Lærerenken, da skulde man fristes til at tro, at her er alt Haab udestængt.

Smerte og dyb Sorg staar synligt præget paa det blege Ansigt; hendes Hænder hvile i Skjødet og løftes kun af og til for at borttørre en Taare. Hun stirrer ud over Haven til Kirkegaarden, hvor den kjære Ægtefælle gjemtes for et Par Maaneder siden.

Først da Børnene forlade Skolen, rejser hun sig hastig, tørrer en sidste Taare bort; Sønnen maa ikke se, at hun atter saa aldeles har givet sig hen til sin Sorg. Han trænger jo ogsaa til at faa sin Eftermiddagskaffe, og hendes Tanker faa øjeblikkelig andet at sysle med.

Johannes Holm træder kort efter ind. Det er en ung Mand, 24 Aar gammel, høj, skulderbred, bringestærk, med mørkt Haar, et smukt Ansigt med Fuldskjæg.

Hans Øjne søge strax Moderen, der ser op til ham med et svagt Smil, idet hun siger: „Her er din Kaffe, min Dreng. — Skal du saa hen og tale med Ole om Indstillingen; i Morgen er det jo for sent. Du maa da let kunne overbevise ham om, at du aldrig har tænkt paa at fornærme ham. Han er jo den i Sogneraadet, som har mest at sige, og er han imod dig, saa er der vel næppe Haab om, at de indstille dig som Nr. 1.“

„Som du vil, Moder; men jeg frygter for, at det er forgjæves. Jeg vil da tilstaa for dig, at jeg allerede har været der et Par Gange; men jeg var ikke saa heldig at træffe ham. Ane Katrine betroede mig, at han var hjemme, men vilde ikke tage imod mig. Jeg vilde ikke sige det; du har da nok i Forvejen at sørge over. Men nu skal jeg gjøre et Forsøg endnu.“

Under Faderens lange Sygdom, i mere end et Aar, har Johannes bestyret Embedet, og nu skal Sogneraadet altsaa udøve sin Indstillingsret Dagen efter. Foruden ham er der endnu en af Sognets Lærere, der attraaer det gode Embede, nemlig den noget ældre Jørgensen i Drejerup, — begge ville blive indstillede; men havde den Historie med Ole Olsens Gris ikke været, vilde der jo ikke have været Tvivl om, at Johannes Holm var bleven Nr. 1 paa Listen; nu er det rigtignok en Del tvivlsomt; thi Ole er en mægtig Mand i Sognet, og Jørgensen har da ogsaa sine Venner, er en afholdt Lærer og en driftig Mand til at arbejde for sig i denne Sag, og ingen kan fortænke ham i, at han daglig er paa Vandring fra den ene Raadsherre til den anden.

Hvorledes var da den Historie med Ole Olsens Gris, siden den kunde spille en Rolle ved Besættelsen af Lærerembedet i Gramstrup.

Ja, Grisen var for Resten helt uskyldig; den havde blot været syg, og da saa Ole en Dag kom over til Blegstrup, hvor Maren virkede som klog Kone, Spaakvinde m. m., saa benyttede han Lejligheden til at se ind til hende, der var kjendt og berømt

i hele Herredet for det Held, hvormed hun kurerede paa Folk og Fæ, og raadførte sig med hende om, hvad der kunde gjøres for det syge Dyr. Hun gav ham et Stykke Bændel, som hun havde læst over; det skulde han binde om Grisens venstre Forben. Hun fik sine 2 Mark, og — Grisen kom sig.

Alt dette viser os, at Ole var overtroisk, dog hverken mere eller mindre end mange andre Folk paa hans Egn, og der var vist ingen, der vilde have taget Forargelse af det; men Grisekuren havde et lille Efterspil, som syntes at skulle blive saa skjæbnesvangert for vor Ven Johannes.

Det spurgtes nemlig, at denne i et Foredrag i Nabosognets Forsamlingsbygning, hvor Tilhørerne for det meste bestod af Folk fra den nærliggende Kjøbstad og fra Højskolen, men hvor dog ogsaa nogle Bønder fra Gramstrup vare tilstede, havde paavist, i hvor høj Grad den nuværende Slægt er overtroisk, og iblandt andre Beviser ogsaa fortalt Grisekuren uden dog at nævne hverken Grisens Ejermand eller Hjemsted. Historien vakte naturligvis nogen Munterhed i Forsamlingen, og — næste Dag kunde den læses i den stedlige Avis, hvor den stod trykt nok saa tydelig. Velvillige Sjæle fra Gramstrup bidrog til, at snart hver Mand i Kjøbstaden vidste, at det var Oles Gris, der havde været hos den kloge Kone i Blegstrup, og Ole maatte da døje mange Skoser, naar han kom til Kjøbstaden; thi mangfoldige vare de deltagende Efterspørgsler, til Grisens Befindende.

Johannes Holm fik imidlertid lige saa lidt ud af sit tredje Forsøg paa at faa Ole i Tale som af de tidligere, og denne Gang havde han end ikke opnaaet at faa talt et Ord med Ane Katrine.

Indstillingsdagen kommer med dejligt Solskin, der snart faar Bugt med Rimfrosten, der ligger paa alt, hvad der hører til Planteriget; Vinden er gaaet om i det sydvestlige Hjørne; det begynder at blive levende rundt om.

Skolen tæt inde under Kirkegaardsmuren kjende vi alt lidt til; lad os derfor se ind et andet Sted i Gramstrup By, ind i det nye Hus med Tagsten, hvor Skiltet med Posthornet hænger ved Døren. Her boer Postexpedienten eller, som han kaldes af alle, Postmesteren.

Landposterne have allerede forladt Kontoret med deres Tasker for at sprede Brevene ud over Gramstrup og Nabosognene.

Nu afholdes der i Kontoret et hemmeligt Kollegium. Med-

lemmerne ere foruden Postmesteren: Præstens Søn, Kandidaten, og Kjøbmanden, allesammen gode Venner af Johannes, som efter Aftale ere mødte her for at lægge Raad op imod Ole.

Aftenen i Forvejen havde de ved Gildet hos Hestehandleren villet paavirke Ole, som ogsaa var tilstede, til Gunst for Johannes, men uden Held. Ole havde endda svoret paa, at han skulde vise

den Pjalt, der gjorde Nar ad ældre Folk, at han var Mand for at faa ham heldt ud af Sognet.

Paa Hjemvejen havde de aftalt det tidlige Møde paa Postkontoret; indtil da vilde enhver lægge sit Hoved i Blød for at finde paa noget, hvorved de kunde spille Ole et Puds og hjælpe deres Ven i Nøden.

Postmesteren byder sine Venner velkommen med et Glas Portvin og en bedre Cigar og aabner Mødet med den ærlige Tilstaaelse, at den gode Toddy, han Aftenen tilforn temmelig rigelig har nydt hos Hestehandleren, strax har ladet ham blidelig falde i Søvnens Arme, og i Morgenstunden har han haft sin Post at expedere og saaledes ikke kunnet tænke paa Sagen. Kjøbmanden mener dernæst, at det gjælder om at forhindre Ole i at komme til Sogneraadsmødet, og han foreslaar som det eneste, han har kunnet udspekulere, at de skal se at drikke ham fuld; de fornødne Drikkevarer tilbyder han at levere gratis for den gode Sags Skyld. Kandidaten indrømmer, at den sidste ærede Talers Opfattelse af Forholdet er ganske rigtig, idet Opgaven er, at Ole ikke kommer med til Indstillingen, hvorimod Midlet, der er foreslaaet, forbyder sig selv allerede af den Grund, at ingen nogensinde har set Ole i beruset Tilstand; han er nemlig en meget maadeholden Mand.

Ole har derimod en anden Svaghed, som vi allerede kjende, og paa denne bygger Kandidaten sin Plan, som han derpaa udvikler for Vennerne, og som af disse modtages med Beundring og Begejstring. Kjøbmanden lover at gjøre de fornødne Forberedelser, og Postmesteren forlanger at afholde Udgifterne.

Et Øjeblik efter er Kjøbmanden paa Vejen til Blegstrup, og Kandidaten aflægger nogle Besøg hos enkelte tvivlsomme Medlemmer af Sogneraadet.

* * *

Ole, der er Enkemand, boer i Udflyttergaarden nede i Dalen en lille halv Fjerdingvej fra Byen.

Da vi for Øjeblikket har lidt imod den gode Mand paa Grund af hans Udestaaende med vor Ven, ville vi helst lade ham rolig gaa sit lovlige Ærinde til Sogneraadsmødet og lade de Sammensvorne om Resten, medens vi søge at gjøre Bekjendtskab med hans Datter.

Ane Katrine har sat sig med sit Arbejde ude i Solskinnet paa den lille Bænk ved Døren, og saaledes som vi se hende sidde der i sin graa Hvergarnskjole, med det stivede Bomuldsforklæde og det lille hvide Hovedklæde, maa vi uvilkaarlig give Præstekonen Ret, naar hun siger, at det Pigebarn altid ser ud som et pillet Æg. Hun afgiver et smukt Billede, og endnu mere blive vi indtagne i hende, naar vi træde nærmere og se, hvad der taler ud af de dybe blaa Øjne, skyggede af mørke Vipper, med Bryn, der synes malede og danne en stærk Kontrast til den rene hvide Pande; Næsen er fin og lige, og saa den lille rosenrøde Mund, — ja, nydelig er hun.

Nu løfter hun Hovedet, hendes Øjne straale, hun rødmer stærkt, og et Smil lægger sig om hendes Mund. Henne paa Gangstien kommer den elskede, som hun alt længe har givet sit Hjærte, Ungdomsvennen Johannes Holm; hendes to Brødre holde ham i Haanden og trække afsted med ham.

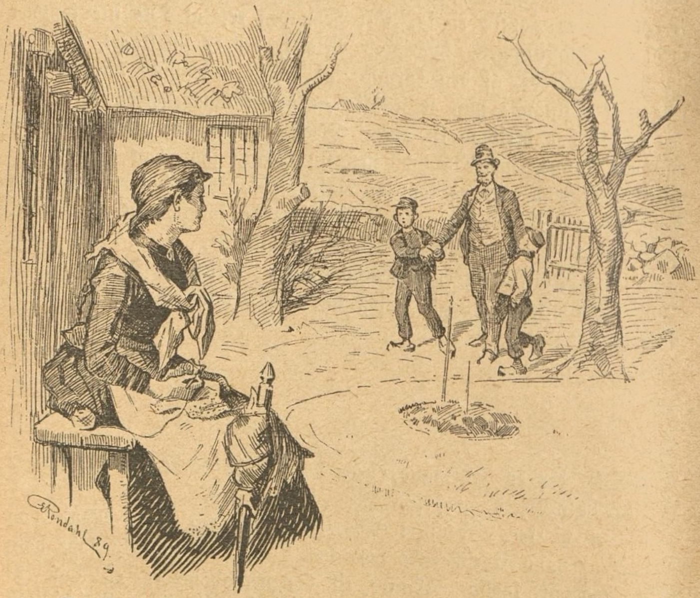

Da Drengene lidt efter have faaet deres Plads ved Bordet, hver med sin Bog i den ene Haand og et stort Stykke Hvedekage

i den anden, vil vi være saa venlig at trække os tilbage og lade de unge Mennesker alene med deres Kjærlighed.

Ole er imidlertid naaet til Gramstrup, og hans Vej fører forbi Kjøbmandsgaarden. Kjøbmanden staar i sin Dør med Pen bag det ene Øre og Blyant bag det andet; han præsenterer sin Alen for Ole, der skubber ham til Side og træder indenfor. Den Dør gaar han aldrig forbi. Naar han kommer til Byen, maa han efter gammel Vane se et Øjeblik ind paa „Børsen," hvilken Benævnelse denne Boutik bærer med Rette; næsten til enhver Tid af Dagen findes her en Flok Kunder, dels staaende, dels siddende paa Tønder, Kister m. m., oer faa en billig Adspredelse ved en Passiar, og mangt Spørgsmaal finder her sin Afgjørelse, — en uskyldig Maade at slaa Tiden ihjel paa, som Kjøbmanden forsikrer, thi der skjænkes ikke paa Børsen.

„Næ, se, Goddag, Ole Olsen, og velkommen paa Børsen, som er svært smal i Dag. Jeg kan da tænke, at De skal i Raadet og indstille til Skolelærer."

„Ja, man maa jo hænge svært i med den Bestilling, og i Dag bliver det vist et langt Møde."

„Det bliver det vist. Min Kone bad mig ellers om at tale med Dem om nogle Andeæg; men det er vist bedst, at hun snakker med Dem selv Vil De ikke træde ind til hende i Stuen."

Det vilde da Ole gjærne; men i Stuen er ikke Kjøbmandens flinke Kone, thi hun smutter ud, da hun hører ham komme.

Henne ved Bordet sidder derimod Maren fra Blegstrup med sin velbekjendte store sorte Hankat paa Skjødet; hun har bøjet sig over den og smaasnakker med den.

Da Ole hilser, farer hun forskrækket op, lader Mis falde paa Gulvet og stirrer ham med synlig Forfærdelse ind i Ansigtet, idet hendes Læber hurtig aabner og lukker sig, som om hun talte ivrig med sig selv.

Ole, der følte sig ilde til Mode ved Marens Adfærd, gjentager sin Hilsen.

„Men, Goddag siger jeg. Kan du ikke hilse paa kjendte Folk?"

Da slaar hun Hænderne sammen ligesom i Fortvivlelse og siger: „Aa, Jøsses, Ole, hvor du har forskrækket mig; jeg dirrer paa hele Kroppen. Jeg har jo været saa bedrøvet for din Skyld hele Dagen; men jeg havde da haabet, at det kunde forhindres; ja vist havde jeg saa. Aa, Herregud! Herregud! — Nu var jeg jo

paa Vej til dig; men jeg kunde ikke komme af Sted før, for der kom 2 Vogne med syge i Formiddags. Hvad skal jeg dog gribe til? — de stakkels velsignede Børn!" Og nu vred hun sine Hænder og hylede i vilden Sky: „de stakkels Drenge! de stakkels Drenge!"

Saa paakom der Ole da en underlig og stor Angst; ogsaa han begynder at ryste over hele Kroppen. Han griber Maren i Armen og raaber: „Men saa sig dog, hvad der er med Drengene, og hold inde med den Hylen!"

„Aa, Jøsses, Ole, det er rent forskrækkeligt, at du ikke er hjemme; havde jeg dog bare kunnet komme lidt før, — ja nu skal jeg da fortælle det; — maaske de dog kan hjælpes. Du ved jo,

at jeg ikke kan saa lidt med de Dele, som andre Mennesker ikke kan se ind i; men jeg tager nu alt mit i Drømme og saa ser, jeg meget, som der skal ske. Saa var det sidste Nat, da saa jeg, at det var ved din Gaard, — der maa være noget Vand i Nærheden, — naa, en Mose, siger du? — ja det kan have sin Rimelighed; — og saa var der et Par lyshovede Drenge; — naa, ja du har Ret, det kunde passe paa din Hans og Søren; aa — ja, Herregud! — og saa var der en Pram; men hvad der saa skete, det staar saa utydelig for mig; — men ét véd jeg, der var mange Gjæster i Gaarden, — og det kan nu betyde saa meget, baade Begravelse og andet."

Ole havde neppe faaet Rede paa, hvad der havde været givet Maren at se i Drømme i sidste Nat, før han styrtede ud af Stuen, rev den ved Døren lyttende Kjøbmand over Ende, og snart er han paa Gangstien til sin Udflyttergaard, mens Maren med en 10 Krone, lidt Bønner, Kandis og andet Pilleri forlader Boutiken med sin Mis.

Ude i Oles Gaard have Drengene faaet Bugt med deres Kage og deres Bibelhistorie, og der sidder nu en glad Kreds: Johannes Holm for Bordenden med Søren ved den ene Side og Hans ved den anden, Ane Katrine, der helder sig ud over Bordet og saa Pigen ved Vinduet; alles Øjne hænge ved hans Læber; han fortæller Historien „Tornerose." Da den er endt, og de beder om en endnu, siger Pigen, der har set ud af Vinduet: „Men der kommer Husbond allerede tilbage fra Mødet! Det kan nok være, han skyder Fart!"

Johannes og Ane Katrine fare forskrækkede op; men Hans og Søren springe ud for at løbe deres Fader imøde og naa ham ude paa Vejen.

Da Ole ser sine Drenge sunde og glade springe sig imøde, siger han: „Aa, Gud ske Lov og evig Tak, at jeg ikke kom for sent!" Og da saa Drengene hænge sig i ham, trykker han dem til sig med en Voldsomhed, som de slet ikke kunne forstaa. Han spørger dem, om de have været ude i Marken og nede ved Mosen, og Søren siger: „Jo, Hans og jeg var paa Vejen ned til Mosen med den lille Jolle, som vi snittede i Gaar; vi vilde prøve, om den kan bære sine Sejl; men saa kom Holm og tog os med hjem; han lovede os en Historie, naar vi kunde vore Lektier. Og nu har vi faaet saadan en morsom en; jeg skal nok fortælle dig den siden.

De unge Menneskers Forskrækkelse var stor, da de saa Faderen vende saa uventet tilbage; men deres Forbavselse blev endnu større, da Ole kom ind, hilste mildt Goddag, trykkede Johannes i Haanden og ytrede, at han var saa glad ved at se ham der.

Ane Katrine saa' næsten med Ængstelse hen til Faderen; hun kunde jo slet ikke fatte, hverken hvorfor han allerede var vendt tilbage eller den Maade, hvorpaa han viste sig imod Johannes; hun havde frygtet noget helt andet, strax hun saa ham i saa stor Hast nærme sig sit Hjem. Det hele var i Sandhed en Gaade for hende; hun turde imidlertid ikke gjøre noget Spørgsmaal; hun vilde næsten begynde at være glad, men hun turde ikke tro rigtig paa Virkeligheden. Johannes, som det gik ligesom hende, maatte nøjes med at læse i hendes Øjne, og de fortalte ham da ikke andet, end at hun var urolig og beklemt om Hjærtet.

Han tager imidlertid Mod til sig og spørger Ole, om Mødet er udsat, hvorpaa denne svarer: „Nej, det er det ikke; men jeg følte mig saa ilde tilpas, da jeg havde været lidt inde hos Kjøbmanden, og blev helt underlig og urolig, saa det drev mig til at vende hjem igjen. Men nu er det da, Gud ske Lov, gaaet over igjen. Jeg er kun lidt mat og anstrengt, men føler mig saa glad ved jer allesammen. Har Gud hjulpet saa vidt, saa hjælper han nok videre.“ Da nu Pigen raaber ind ad Døren, om Hans og Søren vil med hende ud i Marken og flytte Køerne, da beder Ole dem ikke at gaa ned til Mosen; men lidt efter lister han selv ud bag efter dem og bringer dem med ind igjen.

Johannes, der har rejst sig for at byde Farvel, faar sandelig ikke Lov at gaa; han skal da blive der den Aften, saa kan Karlen siden gaa til Byen og hente Besked om, hvordan det er gaaet med Indstillingen; og Gjæsten lod sig ej længe nøde.

Ole hentede selv den sølvbeslagne Merskummer ind fra Kammeret; Drengene stoppede den, og nu først vidste Ane Katrine, at hun havde Lov til at være glad; hun følte sig saa taknemlig, at hun følte Trang til at tage Moderens Billede frem og se paa det; saaledes plejede hun at gjøre i Sorg og Glæde.

Mændene talte om forskjellige Ting; men snart har Ole ledt Samtalen hen paa et Projekt, han har, nemlig at tørlægge Mosen og lave den om til et Stykke Engjord. Tørveskæret har altid været daarligt, saa det maa jo kunne betale sig at realisere den Tanke. Johannes bestyrker ham deri og hjælper ham med at gjøre et Overslag over Arbejdet.

Bordet er dækket, og Søren, der har opdaget Underkoppen med Syltetøj, mener, at det er et helt Gildesbord.

Og atter sidder en glad Kreds omkring Bordet, ja endnu mere glad end før, da Tornerose blev fortalt. De have dog næppe rigtig begyndt med at lade den gode Mad vederfares Retfærdighed, da de høre Tonerne af en Harmonika, og de se da en stor Flok af Mænd ude fra Gangstien tage Retning til Porten.

I Spidsen gaar Kjøbmanden fra Gramstrup, han spiller „den tapre Landsoldat;" efter ham følge alle Raadsherrerne, Lærer Jørgensen fra Drejerup, Postmesteren og Kandidaten.

Ole er ikke længe om ere komme op fra Bænken; han udbryder: „Ja, saagu kommer der mange til Gaarden; Gud ske Lov, at det ikke blev til Begravelse."

Han river Døren op og raaber ud til dem: „Velkommen! velkommen!" Snart ere de indenfor, og saa siger Formanden for Sogneraadet: „Ja, vi spurgte, at Holm var her hos dig, Ole, og saa kunde vi jo nok vide, at du ikke vil tage det ilde op, at vi komme her og bringe ham vor Lykønskning til, at han nu er indstillet som Nr. 1 til sin Faders Embede med et Par helt unge Fyre som Nr. 2 og 3, og saa tænke vi, at han er vel fornøjet med os. Og for at Jørgensen ikke skal lide nogen Skade ved det, har vi vedtaget at skaffe ham sin Skolelod tæt op til Døren, istedet for som hidtil mere end en halv Fjerdingvej borte; — og saa kan han godt staa sig ved at blive, hvor han er."

Nu lyder det med: til Lykke! til Lykke! idet alle omringe, Johannes og trykke hans Hænder.

Imidlertid har Kjøbmanden havt fat i Ole og siger: „De blev nok daarlig, Ole, efter hvad Maren fra Blegstrup sagde. Hun fortalte, at det var kommet saa pludselig paa Dem; hun vidste ikke, hvad det var. Men nu kan jeg se, at det er gaaet over."

Disse Ord vare Ole just rigtig til Pas; det lettede formelig at vide, at han var bleven overfalden af et pludseligt Ildebefindende, — og saa, at hans Venner allerede vidste det.

Men i den Stue var der da ikke Plads for alle de Mennesker. Der er kommen en stor Glæde over Ole. Døren til Storstuen bliver lukket op, og han beder Kjøbmanden og Johannes om at hjælpe til med det store Bord, og det varer ikke længe, før Kjøbmanden med Musik fører Selskabet til Bords. Johannes og Jørgensen faa anvist deres Plads for Bordenden. Ja, her er mere endnu end Syltetøj, — selv Ole bliver over=

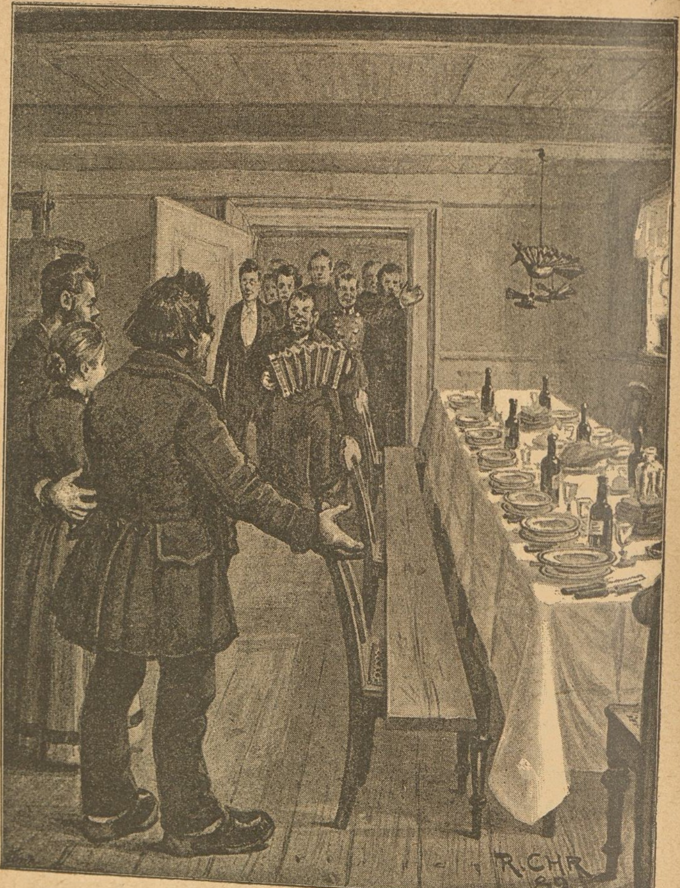

rasket; thi ved hver Plads staar en halv Flaske Vin, som den driftige Kjøbmand faar Skyld for at have ført med sig; den Karl forstaar jo at gjøre Forretning ved alle Lejligheder.

Siden slaar Ole paa sit Glas og rejser sig; han vilde da gjærne sige et Par Ord.

„Jeg vil da byde Dem alle velkommen hos mig. Jeg er

saa glad, fordi det er kommen saaledes, at I har faaet det Ærende hos mig. Jeg vil nu slet ikke hykle for nogen. Det véd jo enhver, at jeg har haft Nag til Holm; jeg maa indrømme, at det har bedrøvet mig, da hans Fader dog var min gode Ven; men han havde krænket mig, og jeg kunde ikke overvinde mig til at lade det være glemt. Jeg gik da ogsaa i Dag op til Byen for i Mødet at tale imod ham; men Mennesket spaar, og Gud raa'r — se han lavede det i en lille Stund saaledes, at al vort Mellemværende er blæst bort, og alt i et Par Timer har noget helt andet taget dets Plads; saaledes er vist ingen mere glad end jeg, fordi denne Dag kan ende saa godt, og hver Dag, der ender saaledes, bør vi takke Vorherre for. De fleste af os have Børn, og jeg kan tænke, at det gaar jer andre, som det er med mig, at det er Børnene, man lever for, og at det er dem, der fylder den meste Plads i vore Hjærter, og derfor siger jeg, at jeg takker den, der tager mine Børn i Haanden og fører dem til det gode. Johannes Holm har gjort det ved mine Drenge, og jeg véd, at Jørgensen er en sjælden god Lærer i Drejerup. Lad os da ønske dem til Lykke med, hvad Sogneraadet har gjort for dem i Dag, og haabe, at de maa virke med Tilfredshed her i Sognet i mange Aar."

Derefter taler Kandidaten for det flinke Sogneraad, der har saa meget tilovers for sine Lærere; Formanden taler for Ole, og Kjøbmanden for Ane Katrine, og han fik baade hende og Johannes til at rødme flere Gange.

Først sent paa Aftenen skiltes det muntre Selskab; under Musik marscheres der fra Gaarden.

Hans og Søren have alt ligget et Par Timer i den sødeste Søvn; men før Ole lægger sig, træder han endnu en Gang hen til deres Seng, lader Skinnet fra Lyset falde paa deres friske runde Kinder og staar en Stund for at glæde sig ved Synet af sine velsignede Drenge, idet han beder sin Gud, fremdeles at bevare dem.

Ikke ret mange Dage efter staar Ole atter i Kjøbmandens Butik. Ane Katrine er med, og Kjøbmandens rare Kone er hentet ud fra Stuen; hun kan jo ikke undværes, naar Ole skal gjøre denne store Handel; det drejer sig om ikke mindre end Indkjøbet af Udstyr til Ane Katrine, som skal være Skolelærerkone i Gramstrup.

Deres Bryllup bliver først hen ad Sommeren; men derfor kan vi jo alligevel glæde os ved det allerede nu; thi det har da vistnok fra Begyndelse af været vort Ønske, at de elskende kom til at følges ad; vi véd jo af Erfaringen, at det er saa yndigt.

I Landsbyen efter Regnvejr.

Regnen er falden: Bag dryppende Blade
jubler og synger Smaafuglene glade.
Himlen er smuk!
Under den lyder med Vindenes Suk
Drosselens Kluk.

Nu er det Glæde at voxe og leve;
før var det mørkt, og Skyerne dreve.
Nu er det Vaar!
Solen bag regnfyldte Skyer fremgaar;
Kukkeren spaar!

Karlen, som Hestene vander ved Kjæret,
spøger med Pigen og sladrer om Vejret.
Hundene gjø'r;
og Husmanden ryger Tobak ved sin Dør
i Perlehumør.

Regndraaber blinke i Blomsternes Kroner,
Solstraaler varme de smaa Anemoner;
sagtelig tyst
Draaberne glide fra Blomsternes Bryst
funklende lyst!

Solen gaar ned bag den rødgyldne Banke;
Vinden flyr bort med hver støvbunden Tanke;
mildt som en Sang
toner hen over den lyttende Vang
Klokkernes Klang.

Snart alt er stille, og Stjærnerne smile;
glade gaa Landsbyens Smaafolk til Hvile;
men i hvert Sind
flyver med tusinde Regndraaber ind
Foraarets Vind!

J. Blicher.

Efter Regnvejr.

I Skoven.

I Skoven er der saa mangen Sti,
hvor der er saa tyst at vanke;
Fuglen flyver saa let forbi
og nynner ind i min Tanke.
Den Jomfru og den Skov saa vel kunne sammen.

I Skoven er der saa mangen Plads,
hvor med sin Længsel man raster;
Blomsterne gjør En vel tilpas,
og Løvet Skyggerne kaster.
Den Jomfru og den Skov saa vel kunne sammen.

Til Skoven man med sin Løndom tyr,
naar Dagen vemodig hælder;
dèr fostrer Hjærtet sit Æventyr
og bygger sig Luftkasteller.
Den Jomfru og den Skov saa vel kunne sammen.

I Skoven bliver Livet til Digt,
og Drømmene bygge Rede;
Løvet skjærmer det alt saa rigt,
og Blomsterne om det frede.
Den Jomfru og den Skov saa vel kunne sammen.

I Skoven voxer Sjælen sig smuk,
Naturens Stilhed den døber;
Skoven gjemmer saa mangt et Suk,
som Bladene ikke røber.
Den Jomfru og den Skov saa vel kunne sammen.

Nicolaj Bøgh.

I Skoven.

Tegning af N. F. Schiøttz-Jensen.

De gode, gamle Dage.

Virkelighedsskildring af **Robert Schak.**

Med Tegning af Alfred Larsen.

„Ikke alt nyt er godt, og ikke alt gammelt er daarligt!" — Dette er en saa uomtvistelig Sandhed, at vistnok alle maa indrømme den, ligesom vi saa ofte maa indrømme, at det ikke altid er uden Grund, naar gamle Mænd stundom hovedrystende udbryder: „Hm, hm! Det er ellers ikke som i vore unge Dage!" eller naar gamle Koner i Spøg sige: „Nej den Gang vi var Piger, da var der Piger til!"

En god gammel Skik og en daarlig ny Skik skal jeg med et Par Ord omtale. Den sidste blev jeg særlig mindet om for kort Tid siden.

Jeg havde en af mine Naboer, en fattig Husmand, til at hjælpe mig lidt i Haven en Eftermiddag, som han netop gik hjemme og ikke var paa Arbejde.

Medens Samtalen gik uafbrudt under Arbejdet, kom en af hans Børn, en Dreng paa en halv Snes Aar, løbende forbi med en stor Sigtebrødsmellemmad i Haanden, som han fornøjet gnavede løs paa.

„Hvem har givet dig den Mellemmad?" spurgte Faderen.

„Jørgen Baks Kone!" svarede Drengen med Munden fuld af Mad, „for jeg hjalp Manden at vande Kalvene. Og havde jeg ikke hjulpet ham, saa havde de ogsaa taget „Monnet" fra ham!" føjede han til med en vis Selvfølelse, „Det sagde Jørgen selv, og da vi vare færdige, roste han mig og sagde, at jeg var en dygtig Dreng, nu skulde jeg have saa mange Tak; og saa fulgte han med mig ind og sagde til Konen, at hun skulde give mig en Mellemmad!"

„Gav han dig ingen Penge, fordi du hjalp ham?" spurgte Faderen videre.

„Nej!" svarede Drengen lavmælet.

„Nej det ligner ham den Fidtemikkel!" sagde Faderen haardt.

Drengen tav og sjokkede slukøret bort med sin Mellemmad i Haanden.

„Det var Synd, du der gjorde!“ sagde jeg alvorligt til Manden, da Drengen var gaaet.

„Hvad var Synd?“ spurgte han forbavset.

„Det var Synd,“ svarede jeg, „du saa stygt berøvede ham

hans barnlige Glæde over, at han havde gjort en god Gjerning. Tænk hvilken Selvfølelse det maatte vække hos Drengen, at ogsaa han kunde være nogen til Nytte; ja, at selv en Mand som den rige Jørgen Bak kunde trænge til hans Hjælp. Glæden herover røvede du ham med dit kolde Spørgsmaal om Pengevederlag, ligesom ogsaa med din nedsættende Bemærkning om Jørgen Bak idet

du kaldte ham en Fedtemikkel. Naar du vil tænke dig rigtig om, saa maa vistnok du, saavelsom de fleste fattige Folk her i Sognet, indrømme, at kun faa er saa tjenstagtige og godgjørende som Jørgen Bak!"

„Ja, det forstaar sig, det er da endelig ogsaa sandt!" indrømmede han lidt stilfærdig.

Vi kom nu i en længere Samtale, hvorigjennem jeg søgte at gjøre ham indlysende, hvor lavt og ukjærligt det var saaledes at indprænte Børnene fra smaa af den Tankegang; at enhver nok saa lille ydet Tjeneste skal betales med Penge. Det er en ny Uskik, — mente jeg, — som man desværre jævnlig træffer nu til Dags frem for i gamle Dage, det vil da sige kun for tyve, tredive Aar tilbage, og som maaske har gjort sin Del til, at Forholdet mellem Gaardfolk og Husfolk paa Landet ikke i Almindelighed er saa godt nu, som det var den Gang.

Jeg kom ved denne Samtale til at tænke paa, hvorledes dette Forhold var i min Barndoms- og Ungdomstid i min Fødeegn. Og at det endnu der har vedligeholdt sig næsten uforandret, fik jeg sidste Sommer flere Beviser paa.

Det var i Høstens Tid, at jeg var paa et længere Besøg i mit Barndomshjem, der nu ejes af min ældste Broder, en Mand paa godt et halvt hundrede Aar. Hver Dag gik jeg omkring og besøgte Slægtninge og gamle Kjendinge fra Barndomsdagene, og jeg havde saaledes Lejlighed til at faa et nogenlunde godt Indblik i Forholdene.

Skjøndt jeg fandt, at Egnen i mange Retninger stod grumme langt tilbage, saa glædede det mig paa den anden Side at se, hvorledes det gode gamle Forhold mellem Gaardfolk og Husfolk næsten var forbleven uforandret, som det var i min Barndom.

Et Bevis herpaa fik jeg allerede den første Dag, jeg kom til mit Fødehjem. De havde netop den Dag begyndt med Byghøsten.

Om Aftenen, da Folkene sad ved Nadveren, var de alle enige om, at der vilde komme Storm næste Dag; og ingen af dem var klogere Vejrspaamænd end Drengen eller Andenkarlen, som han helst vilde kaldes, en „Koltringsknægt" paa en sytten-atten Aar, som Munden næsten ikke kunde staa stille paa; og at han denne Høst havde begyndt at „gaa med Leen" formindskede ikke hans Mod og hans Snakkelyst. Han hed Ole; men Pigerne vilde ellers gjærne være ved at kalde ham Wolle Pjadder for hans Munds Skyld.

„Ja", sagde min Broder, „dersom jeg bare vidste, om der virkelig vilde komme Storm, saa skulde vi rigtignok gaa to Mejere til i Morgen paa Byggen, for naar vi gaar fem Mejere, saa er vi vel nær ved at kunne „rage" hele Pletten til i Morgen Aften!"

Jo, det kunde nok lade sig gjøre mente de alle.

„Ja, for vi bruger endnu den sexradede Byg her paa Egnen," henvendte min Broder sig nu til mig i en forklarende Tone, „og det er jo, som du ved, noget Skarnstøj til at „nikke af i Nakken" i Blæsevejr, især naar det staar og er godt modent, og det er netop Tilfældet med alt vort; saa skulde der nu gaa hen og komme en stærk Storm, saa var det jo skammeligt, om vi ikke fik det „pirret om" forinden, da jeg kunde resikere, at Halvdelen kunde gaa tilspilde."

Ja, derom vare de alle enige.

„Hør du Wollemand!" sagde han derpaa til Drengen, der havde begyndt at stoppe og tænde sin Pibe, saa snart han var færdig med at spise, „naar du passer godt paa, at din Pibe ikke gaar ud, for du ved jo nok, at en lang Pibe og en snottet Næse klæder en Kløv som dig godt, saa kan du løbe over til Husene og se, om du kan faa os fat i et Par Høstere og et Par Optagere til i Morgen. Jeg tænker vi kan faa Sivert Hans og hans Datter og saa maaske Jerrik og hans Kone. Skal der imidlertid være noget i Vejen for nogen af dem, saa faar du jo gaa andre Steder til!"

Med den Besked gik saa Drengen.

En Times Tid efter kom han tilbage igjen ind i Stuen, hvor jeg sad og snakkede med min Broder og hans Hustru.

„Naa, kunde de saa komme", spurgte min Broder.

„Ja, Jerrik og hans Kone kan komme begge to!" begyndte han at fortælle med rap Tungefærdighed, medens han tog Piben af Munden og stoppede i Buxelommen, muligvis for ikke at resikere at faa en lignende Bemærkning, som da han gik, „men hverken Sivert Hans eller hans Datter kan komme, de var syge begge to. Han „laa i sin Mave og havde gjort hele Dagen"; Konen drillede ham med, at han i Gaar havde forædt sig i Ærter; men han sagde ellers selv, at den „Maveforhandling" havde han af og til, og saa varede det gjærne en to-tre Dage, inden han blev rask igjen, saa han troede ikke, at han kom sig til i Morgen; derfor mente han, at jeg helst maatte se mig om efter en anden. Og

Datteren var det lige saa galt med; hun havde i tre Dage gaaet og „tudet i sit venstre Øre“. Det var nok en Byld, der havde gjort sig saa „spedalsk“, at Moderen sagde . . .“

„Ja, det kan nu være det samme!“ afbrød min Broder ham, „men hvad gjorde du saa?“

„Saa gik jeg om ved Anders Pæns, og der var heller ingen Ting i Vejen; de var rigtignok gaaet i Seng, da jeg kom dertil, saa jeg maatte kalde ved Vinduet; men Pænen raabte ud til mig, at de skulde nok komme begge to . . .“

„Naa, Tak ska du ha'“, afbrød min Broder ham igjen, „det er saa meget godt; nu kan du godt gaa ud i din Seng.

Dermed forsvandt han.

Næste Dag kom ganske rigtig baade Jerrik og Pænen, begge med deres respektive Ægtehalvdele. Al Byggen blev ogsaa godt nok „pirret over Ende“, inden Solen gik ned; men for Stormens Skyld kunde det gjærne have staaet noget længere; thi den enstemmige Vejrspaadom slog skammelig fejl, idet der hele Dagen blev det dejligste Vejr, man kunde ønske sig.

Om Aftenen, da de havde spist Nadver — hvilket den Aften skete noget tidligt, paa Grund af, at de var bleven saa tidlig færdig med Byggen — blev de fremmede siddende en halv Times Tid og samtalede, medens Mændene fik sig en Pibe Tobak.

„Nu skal I have saa mange Tak for i Dag!“ — sagde min Broder, da de gik. — Dagløn var der ikke Tale om.

„Ja det skal du selv have!“ svarede begge Mændene, „og hvis du faar os behov, naar du skal til at kjøre ind, saa kan du jo sende os Bud!“

„Ja Tak! Det er saa meget godt!“ svarede han.

„Det er sandt!“ sagde nu Jerrik, idet han vendte sig om i Døren, „hvis det Læs Hø, jeg har nede i min Eng, kan blive tjenlig til at kjøre hjem i Morgen, og det kan det nok, hvis dette Vejr vil blive staaende, saa kan jeg vel tage dine Stude nede i din Eng og kjøre det hjem med, jeg ser, at Vognen staar ogsaa dernede?“

„Ja, det kan du rigtignok!“ svarede min Broder.

„Tak, Godnat!“ sagde saa Jerrik igjen, idet han lukkede Døren og skyndte sig bag efter Konen hjem.

* * *

Søndagen efter traf vi Jerrik og hans Kone ved Kirken, og vi fulgtes ad et Stykke paa Vejen hjem.

„Du skal have saa mange Tak for Laanet af Studene!“ sagde Jerrik til min Broder, da de havde hilst Goddag til hinanden,

„det er en Skam, jeg ikke har sagt det før; men jeg har ikke set dig siden før nu!“

„Selv Tak! De forsømte jo ikke noget med det!“

„Ja,“ vedblev Jerrik, „men jeg brugte dem rigtignok en hel

Del mere end til at kjøre mit Hø hjem med, for jeg kjørte saa at sige med dem i to Dage. Thi ligesom jeg stod og læssede det sidste Læs Hø, saa kom ham Pram-Jørgen sejlende op ad Aaen; og idet han kommer lige for min Eng, saa lægger han til Land, og kommer hen til mig. Jeg kom saa til at sælge ham de fire Favne Brænde, du ved jeg havde staaende oppe i Bøgedal og lovede at faa det kjørt ned til Aaen ved „Sortehøl" inden næste Dags Middag. — Da jeg havde faaet Høet hjem, var der endnu et Par Timers Tid til Aften, og jeg kjørte saa to Læs Træ ned den samme Dag. Resten kjørte jeg ned næste Dags Formiddag. — Jeg var lige ved at tænde min Pibe om Aftenen, da jeg havde spist „Nætter", for at gaa over til dig og faa Lov til at bruge Studene igjen næste Dag, da der i det samme kom en Mand ovre fra den anden Side af Søen efter nogle „Studepuder", jeg havde lavet til ham. Saa kom vi til at sidde og snakke vel længe, saa Klokken blev over ti, inden han gik. Saa vilde jeg ikke gaa over og gjøre jer Uro, for jeg tænkte som saa, at jeg vel nok kunde tage Studene næste Dag igjen uden at spørge derom, helst da jeg kunde regne ud, at I ikke skulde bruge dem selv!"

„Ja, det kunde du rigtignok", svarede min Broder, „de bestiller jo ingen Ting i denne Tid og gaar og faar en gode Føde. Og naar du skal have dit Korn hjem fra din Huslod, saa kan du bare gaa ned og tage dem igjen, hvis det da ikke træffer, at vi netop selv har dem i Brug!"

Disse og mange lignende Smaatræk, der mindede mig om „gode gamle Dage", mødte mig under dette Besøg i mit Fødehjem, Og det glædede mig meget at se, at om Folkene endog i mangt og meget stod paa et forældet Standpunkt, saa havde de til Gjengjæld beholdt meget godt fra gammel Tid og deriblandt det gode og smukke Forhold mellem Gaardfolk og Husfolk.

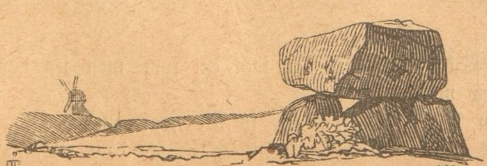

En Nytaarsaften paa Landet.

Af Knud Skytte.

Det var Sylvestersdag, hen ad Aften. Vejret var stille med mild Barfrost. Den dalende Sol guldfarvede hele den vestlige Himmel, medens hist og her enkelte blinkende Stjærner begyndte at titte frem.

Udflyttergaardmand Niels Trige — en midaldrende, kraftig udseende lille Skikkelse med et rødmusset, godmodigt Ansigt — traadte ud af sin Indgangsdør, men standsede paa Stenbroen, hvor han blev staaende længe, lyttende til de mange Kirkeklokker, hvis Røster blandede sig mellem hverandre og lød højtideligt ud over det stille, fredelige Landskab, nogle med dybe, brummende Malmtoner, andre med en Klang som Sølvets, klinger og gjennemtrængende.

Tjenestedrengen nærmede sig.

„Hvor mange kan I høre, Husbond?" spurgte han.

„Syv," svarede Niels Trige.

„Ja, det kan jeg ogsaa, det er rele nok; vores er dog den kjønneste, og den ta'er Monnet fra alle de andre."

„Det har du Ret i, bitte Jens Peter; men den er jo ogsaa saa meget nærmere end nogen af de andre. Aa, hvor det er kjønt!"

De blev staaende hos hinanden og hørte paa Kirkeklokkerne, indtil disse, den ene efter den anden, holdt inde med Ringningen og sluttede med de sædvanlige tre Gange tre Bedeslag, og da den sidste Røst var forstummet, var dermed ikke alene „Solen ringet ned", men tillige „det gamle Aar ringet ud".

Nu kom Pigerne med Spandene og gav sig til at malke Køerne, medens Karlene vandede Hestene. Manden var imidlertid gaaet ind i Stalden, hvor han stod og saa til. I det nu For-

Karlen aabnede Døren til Hakkelseloen, udstødte han et forbitret Udraab; thi der var kommet et Par Høns derind — hvordan det nu var gaaet til — og havde skrabet en stor Del af Hakkelsedyngen ud paa Gulvet for at søge efter Havrekjærner, og var tilsidst „fløjet til Rane" øverst paa Maskinhjulet, hvor de sad og halvsov. Karlen slog efter dem med Kosten og jog dem ned, saa de skrigende fo'r ud ad Døren, ud igjennen Stalden, ud i Gaarden.

„Aa, tag dig ikke den Ting saa nær, Thorvald!" lo Manden; „det er jo Helligaften, og de har taget sig nogle Kjærner flere, end vor Mo'er har husket at give dem, de sølle Fowle — det er saagu' det hele, hæ, hæ, hæ!"

„Ja, det kan I sagtens sige!" brummede Karlen, i det han ivrig fejede sammen paa Hakkelsen; „men jeg er ikke tjent med at være Staldkarl, naar saadan noget skident Kram skal ha'e Lov til at gaa og skrabe med deres beskidte Fødder i Foderet og pille de Kjærner væk, som Hestene skulde have!"

„Du har vel selv lukket dem derind," mente Manden.

„Nej gu', om jeg har! men det har vel sagtens været Kvindfolkene, for de render jo og vimser omkring alle Vegne og glemmer at se sig for."

„Ja, lad dem faa Skylden, hæ, hæ, hæ!" lo Manden og vendte sig fra ham. Han og Drengen gik om i Foderhuset og hjalp hinanden at give Faar og Køer og Ungfæ det sidste Foder i det gamle Aar.

„Lang mig nogle Havreneg, bitte Jens Peter!" sagde Niels Trige, og han stak en Lok Havre inden i hver „Vilde" Hø og Halm, som han lavede i Stand og lod Drengen lægge i Baasene. „De umælende skal ogsaa vide, at det er Helligaften," sagde han ved sig selv.

Efter Haanden som Folkene blev færdige med deres Dont, forlod de Gaardspladsen og skyndte sig ind; thi alle længtes de efter den gode Nytaarsnadver, som de vidste, „vor Mo'er" vilde opvarte dem med.

Den, der syntes at have mindst Hastværk med at komme ind til Nadveren, var Husbonden selv. Efter at alle de andre var gaaede, blev han ene tilbage der ude endnu en Stund og gav sig god Tid, forvissede sig om, at alle Heste og Køer var forsvarlig bundne, opsamlede omhyggelig de Kornvipper og Høstraa, der var spildte paa Stenbroen, og efter at han endelig havde stænget

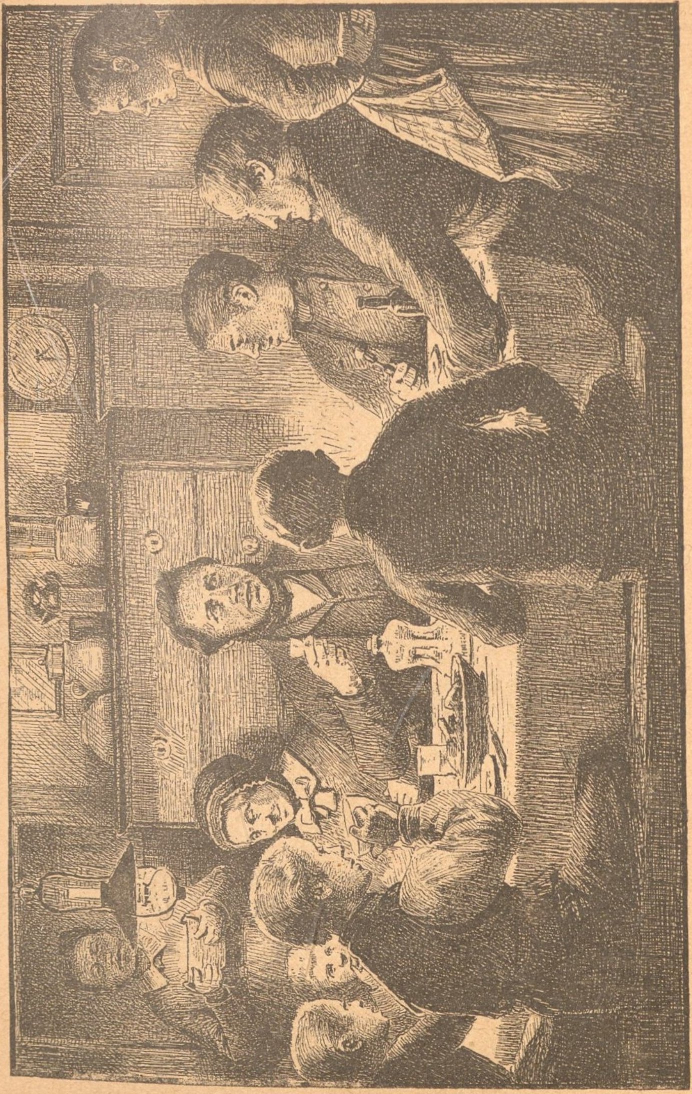

Portene og lukket alle Udhusdørene, daskede han langsomt samme Vej som alle de andre og forsvandt gjennem Indgangsdøren, som han lukkede efter sig.

I Dagligstuen var der tændt Lys, og snart sad hele Husstanden samlet om Langbordet, paa hvilket „vor Mo'er" og Pigerne fremsatte Festretterne: først den kanel- og sukkerstrøede Risengrød med korsformet Smørhul og sødt Øl til at dyppe i. Den Ret smagte, og Fade og Skaale tømtes hurtig og med god Vilje. Der efter fulgte Klipfisken med pillede Kartofler og smeltet Smør til Dyppelse. Ogsaa denne Ret forsvandt lidt efter lidt for Folkenes ufortrødne Indhug. Saa blev der sat et stort Saltmadsfad frem samt Smør, Ost og Sigtebrød, Godtøl og Brændevin. Der maatte være god Plads inden for Vestene; thi til Trods for, at denne Ret var den tredje i Rækken, nødes den dog med stor Madlyst, og alle spiste, „som om de ikke havde faaet Mad i fjorten Dage". Husbonden skjænkede Brændevin i, drak de andre til og sagde: „Skaal, og et glædelige Nytaar!" og de svarede i Kor: „Tak, og dig desligst'!" og Glasset fyldtes og tømtes og blev ved at gaa rundt, indtil alle — det vil da sige alle Karlfolkene — havde faaet et Par Omgange.

Endelig var da enhver forsynet og Maaltidet endt. Folkene gav Husbond og Madmoder Haanden og sagde: „Tak for Mad!" og Husbond og Madmoder svarede: „Velbekomme!"

Saa blev der taget af Bordet, Salmebøgerne kom frem, og man sang med Andagt en hel Række Salmer. Den sidste var:

„Guds Godhed vil vi prise,
vi Kristne, store, smaa —"

og man sluttede med tre Gange at synge dennes Slutningsstrofer:

„I Jesu Kristi Navn
vi bede dig saa saare:
giv os din Fred ad Aare,
raad Bod paa alle Savn!"

Dermed var den alvorlige Del af Festen forbi, og man gik over til den fornøjelige.

Et Par Tallerkener, fyldte med Pebernødder og Æbler, sattes paa Bordet, og Kortspillet begyndte. Det var en meget fornøjelig Tidkort, og den gik for sig under stadig Latter, Trumfen i Bordet

og munter, højrøstet Snakken. Især vakte det uendelig Munterhed hos alle de andre, da Tjenestedrengen en Gang i et Spil „Skjærvendsel“ vilde „slaa igjennem“ (ɔ: tage alle Stikkene) skjønt han, som det viste sig, manglede Klørdame, „den bedste Stikker i hele Bunken“. Aa ja, hvor det var morsomt, undtagen for den sølle Jens Peter, der knap kunde faa saa meget som et Smil frem.

Da Veterne var opspillede og Tallerkenerne tømte, lagdes Kortene til Side, og der blev en lille Pavse.

„Jeg gad nok vidst, om vi faar fremmede i Aften,“ begyndte endelig Thorvald, Forkarlen.

„Det er just det, jeg sidder og tænker paa,“ sagde Jens Halling, Andenkarlen; „Lænkehunden har ikke givet saa meget som et Gjæf endnu.“

„Ved I, hvad jeg tykkes, bitte Børn?“ sagde Karoline Triges, den stille, blide Husmoder. „Gid de alle vilde blive borte med deres Potter og Staahej. Jeg tykkes, det kunde være saa rosomt, om vi blev fri for Besøg i Aften og fik Lov at sidde og more hinanden, som vi bedst kan.“

„Hvad tykkes du, Juliane?“ sagde Tjenestepigen Kjesten dæmpet til Husets voxne Datter og gav hende lønlig et lille Puf med Albuen

„Jeg vilde helst, de blev borte,“ svarede Juliane i samme Tone.

„Nej, du vilde rigtignok ikke, din Skjelm!“ knistrede Kjesten og gav hende endnu en tre—fire Smaapuf.

„Av, lad vær'! det gjør ordentlig ondt i min Side, saadan som du da ogsaa støder!“ udbrød Juliane med paatagen Fortrydelse, der ikke klædte hendes kjønne, friske Ansigt ilde.

„I behøver saamænd ikke at klage jer, de kommer nok til Kaffetid,“ tog Manden Ordet.

„Nu glemte vi endda at stænge Portene,“ sagde Thorvald.

„Ja, men jeg huskede det,“ gjenmælede Husbonden med et Nik, „og de kan ikke komme anden Vej end gjennem den lille Laage mellem Hushjørnerne, lige forbi Lænkehunden.“

„Ja, lad dem bare komme!“ lo Jens Peter og klappede i Hænderne; „Trofast skal nok mærke dem og advare os, om de saa kommer listende paa Hosesokkerne!“

„Det tænker jeg ogsaa, bitte Jens Peter,“ sagde Husbonden og nikkede fornøjet.

Niels Trige var en gemytlig og munter Mand, og det var

just hans højeste Ønske ved denne Lejlighed, og for ham den bedste Del af Nytaarsløjerne, „at der vilde komme nogen,“ jo flere jo bedre. En Nytaarsaften uden saa meget som en Potte paa Døren vilde han for sit Vedkommende betragte som en yderst mangelfuld Festlighed, „en sølle Fornøjelse“, som han endnu aldrig havde oplevet. Det vidste de unge Karle, og derfor kom de villig og gjærne. Men de vidste ogsaa, at for ham bestod det fornøjelige i at fange dem, der kom listende med Potterne, føre dem i Triumf ind i Stuen, bænke og skjænke dem, og at han altid tog sine Forholdsregler, saa der maatte gaas varsomt til Værks, om de skulde undgaa at blive annammede.

Pludselig hørtes Lænkehunden at udstøde nogle dybe Glam.

„Der har vi dem!“ udbrød alle paa en Gang, og som om det skete paa Kommando, stod Niels Trige og begge hans Karle hurtig op, satte deres Træsko og listede sig paa Hosesokkerne ud i Gangen, og efter at de varsomt havde lukket Døren efter sig, stillede de sig paa Lur derude, Manden bag Loftstrappen og Karlene hver paa sin Side af Indgangsdøren.

Hunden vedblev at give Hals og stadig mere voldsomt, ellers ikke en Lyd eller en Bevægelse at høre eller mærke, og Lurerne maatte vente næsten et helt Kvarter, inden der skete noget.

Endelig aabnedes Yderdøren udvendig fra, og tre unge Karle, hver med en Potte i Haanden, traadte lydløst ind i Gangen; men ingen af dem fik en Gang Mon til at kaste sin Potte; thi den forreste løb lige i Favnen paa Niels Trige, de andre to fangedes af Thorvald og Jens Halling, og efter en kort Brydekamp maatte de alle tre finde sig i at føres ind i Stuen, hvor de modtoges med Haandklap og et „Hurra! Dansken har Sejer vunden!“ af Jens Peter og et „Glædeligt Nytaar!“ af Karoline Triges og Pigerne.

„Kan du se, vi fik fremmede, vor Mo'er!“ raabte Niels Trige fornøjet. „Sæt jer hen til Skiven, fremmede, og kom kun saa med Kaffen, Karoline!“

Og medens denne blev drukken, var Niels Trige i et sandt Perlehumør over sin „Sejervinding“ og drillede uophørlig de fremmede med, at de saa glat gik i Fælden.

„Hvordan kunde I nu ogsaa tro, at det kunde gaa jer godt af? hæ, hæ, hæ!“ lo han; „har I nogen Sinde hørt, at nogen er kommen snildt fra det Stykke Arbejde og har snubbet Niels Trige? hæ, hæ, hæ!“

„Nej, det maa vi bekjende," svarede en af de fremmede Karle; „men slet saa uheldige som Axel Bekkers Kristen, der prøvede sin Lykke forgangen Aar, var vi dog ikke. Hvordan var det, I narrede ham, Niels Trige?"

„Aa ja, det var morsomt, hæ, hæ, hæ!" lo Manden og gned sig i Armen. „Jo, ser du, Otto! Vi har en Træluge paa Ydervæggen her ude i Bryggerset, og den stod aaben — vi havde kanske glemt at lukke den, hæ, hæ, hæ . . .!"

„Ja, vist saa!" grinede Otto og missede med Øjnene.

„Og saa stod der en Balje Vand paa Salsgulvet lige under Lugen — det var vel sket for Vanvare, at den just var kommen til at staa der . . ."

„Aa ja, det forstaar sig," smaagrinede Karlene.

„Nu gaar det hverken værre eller bedre, end at Kristen faar i Sinde at springe ind igjennem Lugen for at slaa sin Potte paa vor Køkkendør — og saa gaar han pinedød paa Hovedet i Vandbaljen, hæ, hæ, hæ! ha, ha, ha! Det gav jo et vældigt Pladask, vi var strax ved Haanden og annammede Krabaten, og herind maatte han! Men som han saa ud, sølle Fyr, da vi fik ham frem for Lyset! Og som vi lo ad ham og drillede ham!"

Aa ja, det var morsomt, og den Historie grinede de af alle sammen.

„Men var det ikke ogsaa en Gang, I havde Løjer med Henrik, Povl Eriksens Karl?" sagde Vilhelm, en anden af de fremmede; „hvordan var det, han kom af Sted?"

Denne Mindelse virkede saa svært paa Niels Trige, der just havde taget en Slurk Kaffe, at han fik Drikken i den gale Hals, saa det varede længe, inden han kunde finde sit Mæle.

„Jo, det er rele nok," tog han endelig til Orde. „Jeg og Karlene stod paa Lur her ude i Gangen, ligesom nu for lidt siden, da Henrik træder ind ad Yderdøren med sin Jydepotte; men han var os for snild i Vendingen, smutter fra os og lader staa til ud i Marken — vi efter ham! Det blev en farlig Jagt, men undgaa os kunde han ikke, formedelst at vi var for mange om ham. Saa faar han i Sinde at stikke over Lillesø her neden for, begribeligvis i den Tanke, at Isen kunde bære, som ogsaa den kunde, bare han havde været nøje stedkjendt; men han tager sig ikke i Agt for et Par store Vældgunger, der er lige indenfor Sølandingen, og i en af dem sætter han sig fast lige til Bæltestedet — der fangede vi ham."

„Jeg synes knap, du kan være bekjendt saadan at rende gal paa Marken med de unge Karle ved Nattetide, bitte Niels," sagde Husmoderen i en mildt bebrejdende Tone.

„Nej, der ta'er du fejl, min Ven!" raabte Manden muntert; „det var ikke mig, men Henrik, der rendte galt og satte sig fast i Bløden. Men jeg ser, at Kopperne er tømte: giv os en Sjat Kaffe i dem igjen, vor Mo'er, vi skal ha'e os en bitte sort."

De smaa sorte kom frem, og Passiaren fortsattes.

„Det er sært, der ikke kommer flere," sagde Niels Trige.

„De kommer nok — giv kun Tid," svarede en af de fremmede og skottede hemmeligt til sine Kammerater. „Der er nu f. Ex. Julius."

Ved disse Ord rettedes alle Øjnene mod Juliane, der blev saa rød som et dryppende Blod, medens Faderens Ansigt pludselig blev alvorligt. Bemeldte Julius og Juliane var Kjærestefolk; men ingen vidste rigtig Rede paa, om det var med eller mod hendes gamles Vilje. Det sidste maatte vel være det rimeligste, eftersom hun var eneste Barn, Datter af velstaaende Gaardfolk, hvorimod ingen havde hørt, at han, der for et Aars Tid siden var kommen som Tjenestekarl til Sognet fra en anden Egn, ejede mere, end hvad han kunde lægge op af sin Løn. Men en flink og æstimeret Karl var han og dertil en munter og flink Kammerat, vel lidt af alle og enhver.

„Naa, saa I mener, at . . . denne her Julius . . .?" begyndte Niels Trige igjen.

„Aa, jeg ved ikke andet," sagde Otto, „end at han forleden Aften lod falde et Ord i den Retning. Han mente, at ham kunde I umulig fange, og at det var en smal Sag at snedløbe jer."

„Ja, kan han det," raabte Niels Trige med sit sædvanlige muntre Ansigt, „saa maa han ogsaa være en Kærnekarl, og jeg vil holde ham for min Overmand. Men jeg tror 'et s'gu it! Han skal staa tidlig op, om han skal snubbe Niels Trige! Gu' skal han saa, hæ, hæ, hæ! Hør godt efter Hunden, Folkens!"

„Det eneste skulde være, om han kjendte nogle Kunster fra sin Hjemstavn, som vi ikke kjender her," indskjød Vilhelm.

„Aa hvad, Kunster!" svarede Manden selvtillidsfuld; „nej, her hjælper s'gu ingen fremmede Kunster, vi er alle paa vor Post. Pas paa Hunden, Folkens!"

I det samme begyndte den at gjø.

„Jens Halling og Thorvald — vi maa herut!“ raabte Niels Trige og sprang op; „og bliv I siddende saa længe, Vilhelm, Per og Otto! vi faa snart flere fremmede!“

Med disse Ord forsvandt Manden og hans Karle og stillede sig paa Lur ude i Gangen lige som forrige Gang.

De ventede fem, ti, femten, tyve Minutter, Hunden blev ved at halse; men de forventede fremmede lod ikke høre nærmere fra sig.

Niels Trige blev tilsidst kjed af det og gik ind. Der var opstaaet en Mistanke hos ham, han satte sig hen for Bordenden og saa ufravendt paa Datteren. Alle de andre sad saa stille som Mus og ventede i spændt Forventning; Datteren følte, at Faderens Blik hvilede forskende paa hende, og da dette tavse Optrin blev hende for morsomt tilsidst, brød hun ud i en Skoggerlatter. Exemplet smittede, og alle de andre stemmede i med, undtagen Niels Trige, der rystede paa Hovedet, truede ad hende med Fingeren og sagde:

„Du ved noget, din Gavstrik, det tør jeg bande paa!“

„Men kjæreste Fa'er! hvordan kan I da tro det? Jeg ved ikke det bitteste, det forsikrer jeg!“

„Ja, det kan jeg tro, om jeg vil; men tøv lidt . .!“

Han snappede Lampen og gik ind og omkiggede Sovekammeret, derpaa ud i Køkken og Bryggers — stadig paa Hosesokkerne — vendte tilbage, satte Lampen paa dens Plads igjen og gav sig til at spankulere grundende frem og tilbage paa Gulvet.

„Du slider jo dine Hosesaaler op, bitte Niels!“ sagde Husmoderen leende; „hvem mon der skal stoppe dem for dig, du mener?“

„Det skal du, mit Lam!“ Niels blev ved at gaa i Trav paa Gulvet.

Omsider tog Konen til Orde igjen: „Jeg tror, jeg vil gaa ud og koge os en Kop Sukkerlade; vi Kvindfolk skal da ogsaa have lidt at slukke vor Tørst paa.“ Hun tændte et Lys og gik ud i Køkkenet.

„Jeg skal gaa med og hjælpe jer, Mo'er!“ tilbød Datteren og rejste sig.

„Nej, ingen Portomine med Julius, min Tøs!“ raabte Faderen — „du bliver her!“

„Ja, hvissomenstid I tror det . . .!" lo hun og satte sig igjen.

Saa stod Kjesten op og gik ud og hjalp sin Madmoder.

Hun var aldrig saa snart gaaet, før alle de tilbageblevne studsende udbrød: „Men hvad er dog det!" Thorvald og Jens kom styrtende ind fra Gangen og Konen og Pigen fra Køkkenet, alle med det samme forbavsede, næsten forfærdede Udraab: „I, men Herre Gud, hvad er dog det?"

Der hørtes en ejendommelig snurrende-surrende, summende-brummende Lyd, som naar Bierne sværmer. Men hvor kom den fra?

„Kom, Thorvald og Jens!" raabte Manden. I en Fart fik han sine Træsko paa og ilede ud, fulgt af sine egne og de fremmede Karle og Tjenestedrengen med.

Den besynderlige Lyd hørtes endnu tydeligere udenfor, Hunden halsede og sprang i sin Lænke, de omgik Bygningen og tilsidst hele Gaarden, søgte og spejdede omhyggelig alle Vegne — men alt forgjæves! Julius, eller hvem det nu siden var, havde gjemt sig saa godt, at han ikke var til at hitte, og lige saa lidt kunde de opdage Aarsagen til den sære Musik.

„Han maa have fjælet sig et Steds inde i Huset," sagde omsider Niels Trige, „lad os gaa ind."

I det de traadte ind i Stuen, standsede pludselig Musikken, og næsten i samme Nu lød der ude fra Køkkenet et Knald som et Pistolskud. Kvindfolkene blev forskrækkede og skreg „uha!".

„Naa, det er der, han er!" raabte Manden med et hurtigt Blik til Juliane. „Jeg tænkte det nok! Smæk Yderdøren i, Thorvald, og kom saa, alle Mand!"

Med disse Ord stormede Niels Trige i Spidsen for sit Mandskab ud i Køkkenet og snappede Lyset, som endnu stod og brændte paa Kanten af Komfuret. Først blev Køkkenet omhyggelig afsøgt i alle Kroge, dernæst Bryggerset og endelig det bag ved værende Brændeskur; men de fandt hverken Pistolskytten selv eller det mindste, der kunde lede dem paa Spor efter ham. Bryggersdøren var stænget paa den indvendige Side, Lugen var kroget og Hasperne paa Vinduerne — ind kunde han ikke være kommen fra den Kant. Det var ubegribeligt!

„Ja, nu staar min Forstand stille," sagde Niels Trige modfalden, i det han og hans tapre Mandskab stod i Begreb med at vende tilbage til Dagligstuen.

De var endnu ikke komne helt igjennem Bryggerset, da der pludselig lød et nyt Knald, efterfulgt af et andet, tredje, fjerde — alle fra Køkkenet, det var ikke til at tage fejl af!

Niels Trige styrtede frem med Lyset i Haanden — Skytten var der ikke!

„I, men det er jo det rene, skære Hexeri!“ udbrød den stakkels Mand i en næsten fortvivlet Tone.

I det samme begyndte den forrige summende og brummende Lyd at lade sig høre paa ny.

Niels Trige gik ind og satte sig for Bordenden med en fortabt Mine og gav sig til at udfritte Juliane.

„I, men hvifor vil I dog blive ved og plage mig, Fa'er, for noget, jeg ikke ved ringeste Besked om?“ svarede hun, og han skjønnede omsider, at fra den Kant var der heller ingen Hjælp at faa.

Den kom fra en Kant, som han ikke ventede.

Tjenestedrengen havde gjort sig et Ærende ud, uden at nogen havde savnet ham, og nu kom han farende ind og raabte hæsblæsende:

„Husbond! Thorvald og Jens Halling! han sidder oppe paa Huset!“

Alle Mandfolkene ud paa Ryggen af hverandre.

Stuehuset, der vendte i Øst og Vest med Have mod Syd, udgjorde Gaardens søndre Længe. Midt paa Bygningen og ud til Gaardsiden var der en Kvist, og her, i en af de Kroge, som dannedes af Kvistens og Længens Tag, laa Krabaten.

„God Aften og glædeligt Nytaar!“ raabte Niels Trige fornøjet; „vær saa god og kom ned og smag mit Godtøl! Saa du troede, du kunde snedløbe Niels Trige, Brorlille? Nej, den har jeg ikke set endnu, der kan komme godt fra det Stykke Arbejde, hæ, hæ, hæ!“

Skikkelsen blev liggende ubevægelig og svarede ikke.

„Ja, tøv kun lidt! vi skal nok komme Fyren i Tale!“ udbrød Thorvald tillidsfuld og med en hoverende Latter.

Mandskabet trak om i Haven, hvis Jordsmon var betydelig højere liggende end Husets Grund. Til Bygningens yderste Fag mod Vest var der bygget et Udskur, hvis Tag gik saa langt ned, at man fra Haven lettelig kunde entre op paa det. Den Vej maatte Krabaten være gaaet, det var let at gjætte.

Thorvald lagde Hænderne paa Taget, stødte fra med Benene

og begyndte at kravle op. For en Ugestid siden havde det været Tøvejr med stærk Regn, i de sidste Dage havde det frosset, saa Straataget var som belagt med Is, og det var ikke saa ganske let at komme op; men opad gik det dog.

Nu var Skytten eller Spillemanden, hvad man vil kalde ham, imidlertid kommen frem paa Mønningen, hvor han sad rede til at modtage sin Modpart, og saa snart Thorvald havde gjort hele den besværlige Rejse — saa en Haand for Panden af ham, og ned rullede Thorvald med ustandselig Fart, helt ned i Haven. Samme tynde Lykke havde Jens Halling og de tre fremmede Karle, som de, den ene efter den anden, havde arbejdet sig op ad det glatte Tag: de kom hurtigere ned end op, og den gaadefulde fremmede sad fremdeles som Sejrherre der oppe paa Mønningen.

Nu vilde Niels Trige til at prøve sin Lykke. Karlene maatte løfte lidt i hans tykke, korte Stolper og hjælpe ham op paa Taget; men saa kunde han, for han var stærk som en Bjørn og borede sine krummede Fingre gjennem det tynde Islag, for hver Gang han flyttede sig op ad, saa han holdt godt fast. „Er det dig, Julius?" hviskede han, da han var kommen helt op. „Ja, vel er det mig; god Aften, Niels Trige! glædeligt Nytaar!" „Tak, og dig desligest'! Men du maa pinedød ikke skubbe mig ned! husk paa, jeg er en ældre Mand." „Ja, vil I saa kjønt gaa ind og tage Karlene med jer, mens jeg stiger ned og gaar min Vej?" „Gu', om jeg vil! Du skal med indenfor og smage mit Juleøl. Jeg har lovet mig selv at fange dig, hvad ingen af de andre kunde, og et Ord er et Ord, og en Mand er en Mand!" Karlen betænkte sig lidt. „Ja, maa jeg saa faa Juliane?" hviskede han. „Det jager vel ikke med den Ting? Det kan vi siden snakkes ved om." I disse Ord var der dog et Glimt af Haab, og Karlen gav efter. „Ja, saa kommer jeg," sagde han, hvorpaa de begge steg ned og stod snart i Haven hos de andre.

Men Niels Trige tog Julius ved Haanden og ilede foran med ham, ud af Haven, om i Gaarden og ind i Stuen til Kvindfolkene, til hvem han triumferende udbrød:

„Her er Krabaten! Kan I se, jeg fangede ham, hæ, hæ, hæ! Jo, lur Niels Trige! Den skal staa tidlig op, der vil spille Bedstebeskub med ham! ha, ha, ha!"

Og en kjøn, velvoxen Karl var Julius, da de endelig fik ham frem for Lyset.

„Har du saa Sukkerladen færdig, Mo'er?" vedblev Niels

Trige oprømt. „Kom saa frem med den, og lad os Karlfolk faa en Kop med, for nu har vi snart fortjent den, tykkes jeg. Sæt dig ned, Julius, vær saa god! Tag Plads ved Skiven, allesammen."

Chokoladen bares frem, og medens den blev drukken, sagde Husmoderen: „Men sig os nu en Gang, bitte Julius, hvordan i al Verden du bar dig ad med al den særeste Kommers, du lavede? Det er jeg næsten nysgjerrig efter at faa at vide."

„Ja, det var nok sandt, sig os det!" istemmede de andre.

„Jeg ved næsten ikke, om det er værd at fortælle det til saa mange," svarede Julius og saa til Manden.

„Nej, vist ikke nej!" ivrede Niels Trige; „har vi en Hemmelighed, maa vi helst gjemme den selv."

Men saa snart de var færdige med Chokoladen, forlangte Niels Trige et Lys, og da han havde faaet det, gav han Julius et Vink og tog ham med sig op i Øverstestuen.

„Naa, fortæl saa mig det," begyndte han; „du og jeg maa ingen Ting stikke under Stol for hinanden."

„Mine Apparater," forklarede Karlen, „bestod i en Krans tyndt Staaltraad, en gammel sløv Fil og et Bundt kinesiske Pistoler."

„Virkelige Pistoler?"

„Her ser I en af dem," svarede Julius og fremtog en lille Indretning, der lignede en Cigarette med en Fængtraad hængende ud fra hver Ende. „Jeg havde min Pibe tændt og behøvede bare at holde Fængtraaden til Ilden i Piben og lade Pistolen falde ned igjennem Skorstenen, der futtede den a'. Skorstenspiben staar jo lige for Kvistmønningen, I ved."

„Det var da bansat, ha, ha, ha! Men saa Musikken?"

„Jo, ser I: jeg svøbte den ene Ende af Staaltraaden om et Vridbor, jeg havde i Lommen, hvorpaa jeg borede dette ind i Vindueskarmen for oven. Saa gik jeg ud i Haven, entrede et godt Stykke op ad Flagstangen og surrede Traaden nogle Gange rundt om den, førte den videre med mig op paa Huset, strammede den dygtig og gjorde den endelig fast om Skorstenspiben. Dermed var „Fiolen" stemt, og nu satte jeg mig der oppe og spillede for jer ved at stryge med Filen paa Staaltraaden."

„Og det kunde gjøre saadan en Musik?"

„Ja, det er da vist! I kan selv prøve det i Morgen. Staaltraaden sidder der endnu."

„Nej — ja, jeg vil have den taget ned, inden Karlene kom-

mer op, for den Kunst maa de ikke kjende. Men sig mig en Gang, Julius: hvor længe er du fæstet bort?"

„Til November næstkommende."

„Og til November har Thorvald sagt op. Vil du til den Tid drage hid og tjene mig som Forkarl? Jeg tror, du og jeg kan spændes."

„Ja, det vil jeg gjærne, Niels Trige — hellere end gjærne."

„Godt, saa er det et Ord. Lønnen kommer vi nok til Rette om."

Da de tre andre fremmede Karle gik hjem, var Julius endnu „ikke færdig" til Hjemrejsen. I det de fulgtes ad ind over Marken, sagde de til hverandre:

„Der var bare det i Vejen, at han først skulde have sagt pænt Godnat til Kjæresten. Det kan nok hænde sig, han er kommet i Kridthuset hos Niels Trige i Aften. Der bliver et Par af Julius og Juliane om et lidt — se kun ad!"

Det var de enige om, og inden næste Nytaarsaften var alle vedkommende Parter blevne enige om det samme.

Et Besøg i Hovedstaden.

Fortælling af **C. A. Thyregod.**

Med Tegninger af Knud Gamborg.

Det var Pinselørdag 1889, at jeg i Vimmelskaftet kom til et Selskab fra en Provinsby og blev gjenkjendt af en ung Kjøbmand, som jeg før havde truffet. Vi fornyede Kjendskabet og han fortalte, at han nu var en nygift Mand, der havde givet sig ud paa en Kjøbenhavnsrejse med sin unge Kone og nogle Venner fra deres Hjemstavn, hvilke han forestillede mig for. Der var hans Broder og Medhjælper i Forretningen, den unge Gustav Holt, og saa var der Fruens Brudepige og Veninde, Frøken Emma, som bemeldte Gustav øjensynlig var forelsket i til op over begge Ører. Det samme var Tilfældet med en anden af Selskabet, nemlig en Hr. Holgersen, der var rejsende Agent i Manufakturfaget og i Kunstgødning. Han var saa vidt berejst, at han vidste idelig at bringe Hamborg og Berlin ind i Samtalen. I det Hele gjorde han sig meget til af sin Viden, og da han saa' godt ud, skjønt

ikke ganske ung, syntes Frøken Emma at være mere tilbøjelig til at lade sig indtage af ham end af den beskedne Yngling, der hverken havde Skjæg paa Hagen eller store Ord paa Tungen. Det vakre unge Menneske var derover synlig hjærteklemt, hvilket ikke var saa sært, da Frøkenen virkelig var en yndig og elskværdig Pige.

Endvidere var der de to ældste Medlemmer i Selskabet, nemlig Frøken Thomsen, der var Lærerinde ved Pigeskolen derhjemme, og Hr. Madsen, der var Avlsbruger og Vognmand i samme By. Frøken Thomsen var omkring ved de 40 Aar og var en vakker Dame med et agtbart Væsen. Vognmand Jensen var vel en Snes Aar ældre og var en tør og træet Person, der ikke syntes at nære Deltagelse for noget, end ikke for Handelsagenten og hans Markfrøhandel.

Selskabet agtede sig til Frederiksberg, og da jeg skulde ad samme Kant, fulgtes vi ad. Der gjordes Holdt ved „Skandinavisk Panoptikon", og Gustav foreslog, at man skulde gaa derind, da man havde til Hensigt at tage Hovedstadens Herligheder i Øjesyn, saa vidt man kunde overkomme.

„Jeg foreslaar, at vi springe over Panoptikon!" sagde Holgersen.

„Det var et Fandens Spring af et Bryggerkar," bemærkede Gustav leende.

Den lille Frøken sendte ham et misbilligende Øjekast, der nedsænkede ham i Anger og Ruelse. Handelsagenten trak haanligt paa Skulderen og sagde: „Det er bare et Voxkabinet og saadanne har jeg set baade i Hamborg og Berlin, og de vare noget helt andet end dette. Alt saadan noget er Humbug. De lade Figurerne skifte Navn og Dragt ligesom Efterspørgslen er. Jeg har set en Tim Tode gjort om til General Boulanger og alt saadan noget."

„Saaledes er det ikke her," paastod Frøken Thomsen. „Her er det i Hovedsagen Billeder af virkelige Personer med saa stor Portrætlighed, som har kunnet opnaas. Baade i den og i andre Henseender er det kjøbenhavnske Panoptikon det ypperste i sin Slags. Om det skal kaldes morsomt kan være en Smagssag, men jeg ved, at det er meget lærerigt, og jeg vil raade enhver, der gjæster Hovedstaden, ikke at gaa denne Dør forbi."

De nygifte vare stemte for at følge Frk. Thomsens Raad; men Vognmanden sagde til Agenten: „Lad os to gaa ind her ved Siden af og drikke en Baier, saa ved vi, hvad vi faar for vore Penge."

Men det vilde Holgersen ikke; thi han kunde vel ikke faa

Frøken Emma med ind at drikke, og naar hun fulgte med Veninden og med dennes Svoger, saa turde han ikke slippe hende af Syne. Men saa slog Kjøbmand Holt det afgjørende Slag, idet han smilende tog et Antal gulgrønne Papirslapper ud af sin Lommebog. „Ved Juletid," sagde han, „medens jeg forestod min Moders Kjøbmandshandel, som jeg nu selv skal overtage, kjøbte jeg et Parti af „Folkets Almanak" at forære vore Kunder; men jeg tog Kuponerne ud for saa vidt, jeg antog, at Vedkommende ikke fik Brug for dem. Nu kan vi da se om de duer."

„Det er min Sæ'l det rene Snyderi!" knurrede gamle Madsen, idet han trængte frem og fik af Kjøbmanden en Billet, der gav Adgang til Panoptikon for halv Pris. Derefter tilføjede han halvhøjt til mig: „Jeg har min S'æl Ret til den, for han gav mig en Almanak, og jeg vidste ikke, at han først havde pillet Værdipapirerne ud, den Snyder!" Alle lo og hermed var Sagen afgjort.

Vi traadte nu ind i Panoptikon og den vidtberejste Holgersen stillede sig strax i Spidsen som Fører og Forevíser, men allerede ved „Holberg i Fruerstuen" gav hans kritiske Sans sig Luft baade overfor Gruppen som Kunstværk og overfor Holberg som Forfatter. Frøken Thomsen, der ikke syntes at sværme for Holberg, men alligevel fandt Kritiken dum, var ilet videre, og vi traf hende foran Grundtvigs Billede, som hun betragtede — man kunde sige med tavs Tilbedelse. Holgersen kom ogsaa her med sin Kritik; men nu fandt han Modsigelse; thi Frøken Thomsen, der elskede Grundtvig, begyndte at holde et helt lille Foredrag om hans Virksomhed og Betydning. Det var sagtens, som hun plejede at tale blandt sine Skolepiger, men alligevel var Foredraget godt, thi hun var optaget af dets Gjenstand og forstod at begrænse sig. Og det faldt i god Jord hos de fire yngste Tilhørere, der vel var temmelig uvidende, men gjærne vilde lade sig belære, og følte levende Deltagelse for alt, hvad der var smukt og godt. Dette mærkedes mindre ved den følgende Gruppe, hvor Holgersen bemægtigede sig Ordførerposten. Denne agtede han ogsaa at beholde, og foran „Karl den Tolvtes Død" tog han sig for skarpt at kritisere Fusentasten, der ikke kunde lade sine Naboer have Fred og derover ødelagde sit Rige og omsider selv satte Livet til.

Her blev han atter modsagt af Lærerinden, men saa skyndte han sig til den næste Gruppe og udbrød:

„Kom herhen og se! Her er Tøj af en anden Bonitet end Svenskekongens grove Frakke med Messingknapperne! Dette er Kong

Kristian den Fjerde, ham kjender jeg paa Marelokken, og han er pyntet i Guld og Silke, og dog forslaar det ikke mod Manden til Venstre, der er smykket som en Brud. Det er Korfits Ulfeld."

„Nej, det er Kurt Adelaer," svarede Lærerinden, og den kostbare Klædning er vist hans Højtidsklædning, som Ridder af Venedigs Sct. Markusorden." Hun nævnede nu de andre Søhelte i Gruppen, thi skjøndt hun ikke havde Katalog, var hun øjensynlig godt hjemme i hvad der hørte til Panoptikons historiske Fremstilling.

„Saa det skal være Peder Skram, denne langskjæggede Fyr der. Han ser noget lurvet ud iblandt de andre. Han maa nok have været fattig," mente Holgersen.

„Nej, han var ikke," svarede Frøkenen, „og Halskjæden med de store Guldmønter tyder da heller ikke paa Armod; men han var en Mand af gammeldags Sæder, som han blev tro, efter at al Verden gjorde sig gal og blev pyntesyg. Man ser allerede Forandringen paa hans yngre Samtidige, Otto Rud, som staar der. Alt skulde glimre af Guld og Sølv og Silke. Der herskede i hans Tid en Overdaad i Klædedragt, som der ikke har været Mage til enten før eller siden."

„Dengang maa det have været herligt at være Manufaktur=

handler," tilstod Holgersen. „Frøkenen ved vel ikke, om der var god Afsætning for Kunstgødning?"

„Nej, jeg ved ikke, men det er muligt, at jeg snakker for meget, og at vi maa skynde os at komme rundt, hvis ikke Gødningshandelen skal lide for stort Afbræk."

De drog nu op ad Trappen til venstre, og her foran de „nordiske Politikere" traf de en Møllebygger og to andre Herrer som Handelsagenten kjendte og forestillede, hvorpaa Frøken Thomsen udpegede og nævnte de forskjellige Figurer.

Nu opstod der en politisk Ordvexel, som Holgersen strax blandede sig i. Han led af indeklemt Disputersyge, som han ikke havde kunnet tilfredsstille hos Frøken Thomsen, der var ham altfor overlegen. De tre Nyskomne betragtede hans Ord som høj Visdom, og da han kom ind paa Toldsagen, som især gnavede hans Hjærte. kunde Vognmanden ogsaa være med.

Imidlertid havde de unge Ægtefolk begyndt en hviskende Samtale og Frøken Emma hængte sig fast ved Lærerinden med voxende Tillid. Gustav Holt var overladt til sig selv; men det fandt han sig i, da Emmas straalende Øjne søgte ham langt hyppigere end før og ikke nær saa ofte fandt Vej til Handelsagenten.

Den politiske Samtale stilledes omsider i Bero, men nu blev Holgersen de tre Fremmedes beundrede Fører. Til dem sluttede gamle Jensen sig. Det var især overfor Theaterfolkene i Grupperne Nr. 9 og 23, at Handelsagenten indlagde sig stor Ære; her kunde Frøken Thomsen ikke skade ham; thi som fattig Lærerinde i en lille Provinsby, havde hun ikke havt Lejlighed til at blive kjendt med Hovedstadens Skuespilpersonale, hvad derimod Holgersen maa have havt i rigt Maal; thi han kaldte dem ligefrem ved deres Fornavne og fortalte om fortrolige og aandrige Samtaler, han havde havt med „Olaf" og „Emil" og „Sofus", han gjengav gode Ting, som de havde sagt, og endnu bedre Ting, som han selv havde sagt, og det var meget opbyggeligt for de Fremmede, men ikke for Jensen, der først blev bedre tilpas i „a Portas Cafe", hvor det lod til, der vankede noget at drikke.

„Der sidder en graahaaret Mand med et stort tomt Glas foran sig," sagde han. „Har han stukket det ud, saa er han min S'æl ikke fastende. De to Mænd i samme Baas har dog ladet sig nøje med Smaasnapse."

Frøken Thomsen lo og sagde: „Den gamle Herre er Erik Bøgh, og har han drukket det Glas ud, har der naturligvis ikke været Brændevin i."

„Nej, men Kognak! De kan jo se, hvorledes den ene Herre holder fast paa Cognaksflasken for at han ikke skal faa mere. Og begge to sidde de og le ad ham."

„Erik Bøgh behøver ikke at hente Vittighed fra Cognaksflasken for at faa Folk til at le," sagde Kjøbmanden. „Men hvem har vi der i det næste Aflukke?"

„Der staar Robert Watt," sagde Broderen. „Det er min Helt. I mange Aar var det mit højeste Ønske at komme til at ture saa vidt om i Verden, som han har været."

„Jeg tænker, min S'æl, De har havt det bedre hjemme i Moders Askekrog," mente Vognmanden.

„Det kan De have Ret i," svarede Ynglingen, „og dog kunde det endnu hændes, at jeg river mig løs, og søger ud i den vide Verden, skjøndt jeg er langt fra at have Robert Watts Evner og Begavelse at hjælpe mig frem med."

„Ja, lad os nu selv komme frem," sagde Holgersen. „Men hvem er det blege bedrøvede Menneske der staar? Naa, det skal være Herman Bang! Nej, da sidder der en Mand, som der er bedre Krummer i. Han har da ogsaa været saa fornuftig at tage sig en Bajer, medens de andre kun faar en Sjat Kaffe."

„Herren med Bajeren er Dr. Schandorff," sagde Frøken Thomsen. „De andre to er Erik Skram og August Strindberg, og de tre er ligesom Herman Bang ansete Forfattere af den realistiske Skole.

„Hvem er Lærer ved den Skole?" spurgte den gamle.

„Det er ingen Skolestue," smilte Frøkenen. „Skal nogen kaldes Skolens Mester eller Lærer, saa er det Dr. G. Brandes, som ses imellem Erik Skram og Jonas Lie."

Opera comiques Brand, som vi derefter betragtede, voldte lidt Ulempe. De flammende Luer i Baggrunden og de mange døde Mennesker, der laa hentumlede over hinanden i den smalle Gang, virkede paa den unge Kone, saa hun fik ondt og maatte føres til Side af sin Ægtefælle, medens Svogeren hentede et Glas Vand. Hverken hun eller Veninden vilde derefter se noget af det rædsomme. De holdt sig borte baade fra Christiansborg Slots Brand og fra Drabet ved det norske Gilde. Saadant noget tiltrak allermest Handelsagenten, og det viste sig, at det, der især behagede ham ved de udenlandske Voxkabinetter, var, at de fremstillede blodbestænkte Mordere og Ildgjerningsmænd; men derpaa syntes han, at skandinavisk Panoptikon var for karrig.

Lærerinden førte de unge Kvinder hen foran Tornerose, hvis

Æventyr hun fortalte dem, og da Mændene havde set paa Rædselsoptrinene, talte de om Rejsen: „Jorden rundt i 80 Minutter.“

„Der vil I kjøre os trætte for Alvor,“ sagde Fruen; men Frøken Thomsen trøstede hende med, at hun kunde rejse siddende. Saa gik de ind i Glassalen, de tre Damer og de to unge Mænd samt gamle Jensen, hvorimod jeg for en Stund sluttede mig til de andre Mænd, der vilde se nøjere paa nogle Grupper, som vi havde forladt. Siden drev vi om og saa Kejser Vilhelm ligge død og Bismarck og Moltke staa lyslevende ved hans Dødsleje. Vi saa Dr. Nansen paa Grønlandsisen, og han syntes at være endnu mere levende. Saa stansede vi foran Fredensborgsalen, hvor Kongefamilien blev betragtet med megen Interesse. Handelsagenten vilde endelig have udregnet, hvad Stoffet i Dronning Louises og hendes Døtres og Svigerdøtres Kjoler havde kostet pr. Alen, han gjorde et nøjagtigt Overslag, og ingen yttrede nogen Tvivl om dets Rigtighed, og heller ikke modsagde vi Møllebyggeren, da han som Bevis paa Kejser Alexanders store Ligefremhed fortalte, at han havde drukket mangt et dejligt Glas med ham i Asminderød Kro.

Det fandtes nu betimeligt, at opsøge Selskabets yngre og kvindelige Del, da Holgersen synlig blev urolig ved at tænke paa, at Frøken Emma var i Selskab med Gustav Holt. Vi gik altsaa ind i Glassalen til „Jorden rundt“, og her sad de sex Mennesker, hver ved sin Stereoskopkasse, men Emma og Gustav rigtignok ved ét Bord. De vare komne saa langt frem som til Ægypten, men om de saa i Kasserne eller i Skjul af disse saa hinanden ind i Øjnene, skal jeg lade være usagt. Den lille Frøken var svært rødmusset, da hun rettede Nakken; men det kan jo ogsaa være anstrængende at sidde med bøjet Hoved og stirre paa Billeder.

Handelsagenten fik nok en Anelse om at hans Kram var sunken i Prisen, og det var ikke med nogen blid Røst han sagde: „Skal vi til Sommerlyst og tilbage til Tivoli, maa vi nok ikke tøve.“

Det gav man ham Ret i. Møllebyggeren og hans to Medfølgere blev i Glassalen, som vi nu forlod. Vi kom forbi de mekaniske Spilleværker, der gjør Musik, naar de blive fodrede med Femører, og den Ting blev da ogsaa prøvet. Jeg havde ingen Femøre, men bød Kanariefuglen en Toøre, og Kreaturet lod sig de tre Øre afprutte og fløjtede et lystigt Stykke for mig.

Vi gik nu ind til Frederik den Syvende og hans Mænd, og her traadte gamle Madsen hen til det udspændte Tov, foldede sine Hænder og gjentog nogle Gange: „Herregud! Herregud!“

„Hvad mener De?“ spurgtes der.

„Aa Herregud! her ser jeg de gamle Generaler ret saa grangiveligt, som de gik og stod i mine unge Dage. Jeg troede aldrig, at jeg skulde set dem mere her i denne Verden.“

„Har De været Soldat?“ spurgte Gustav.

„Ja, jeg har; men det var før De blev født, og jeg selv havde snart glemt det. Jeg var med i Slaget ved Idsted, hvor vi mistede den gamle Schleppegrell, som staar derhenne. Han er noget krumbøjet, og saaledes sad han ogsaa paa Hesten; men naar Kuglerne tog til at synge kom der Liv i ham til Gavns. Ak, ja de andre Generaler kjender jeg ogsaa de fleste af.“

Han vendte sig bort fra os. Den gamle tørre Knark var bleven blød om Hjærtet, og vi modsagde ikke Frøken Thomsen, da hun med et Blik paa ham mælede halvhøjt:

„Mindet lader som ingen Ting,
er dog et lønligt Kildespring.“

Da vi forlod denne Sal, ytrede han: „Det vilde jeg ikke have undværet for meget godt; men nu vil jeg bede eder hjælpe mig at finde Udgangen, for nu vil jeg ikke se mere. Jeg kan jo komme en anden Gang og se det øvrige.

Jeg tror nok, vi allesammen følte Deltagelse for hans Sindsbevægelse og der var ingen, der ønskede at hindre de gjenvakte Minder i at udfolde sig i hans Sjæl. Vi fulgte stiltiende med ham hen mod Udgangen uden i nogen væsentlig Grad at lægge Mærke til de mange interessante Grupper, vi kom forbi. De fleste af os tænkte vel som den gamle, at vi kunde komme igjen en anden Gang. Kjøbmand Holt betroede mig, at han af det Sete havde faaet en større Tankefylde end han kunde raade med, og han kjøbte sig en Katalog for hjemme at gjenkalde sig, hvad der under de daglige Sysler maatte blive mere eller mindre udvisket i hans Hukommelse.

Udenfor Døren gav jeg mig i Snak med Gustav om hans Lyst til at komme paa lange Rejser; men han forsikrede, at det havde han nu opgivet. Jeg omtalte, at man kunde faa et levende Indblik i en fremmed Natur ogsaa uden at rejse saa meget langt. Jeg havde set, at hans Broder ogsaa havde Kuponer, der gav Adgang for halv Pris til Panoramaet i Jærnbanegade. Han vidste ikke, hvad et Panorama var, og det samme var Tilfældet med de andre, undtagen Holgersen, der vidste, at det var en Malerisamling, der som saadan ikke var noget ved. Men den unge Mand, der havde en mærkelig Lyst til at ville det modsatte

af Handelsagenten, raadførte sig med Frøken Emmas skjønne Øjne, og fik derefter Broderen til at rykke ud med nogle Kuponer, og saa vandrede vi over til Panoramabygningen.

„Det var da et kjedeligt Sted, at komme ind i," udbrød den unge Frue, da vi i det halvmørke Rum traadte op ad en Snotrappe. „Aa nej! hvad er dog det!" raabte hun, idet hun stak Hovedet op over Trappen og de med et stod under et mægtigt Telttag midt i et solrigt Landskab.

Med maalløs Forbavselse saa de brave Provinsfolk sig paa en Gang hensat midt i de fremmede og forunderlige Omgivelser ved Bredden af den verdensberømte Nilflod i Faraonernes ældgamle Land, hvor Østerlandets sære Skikkelser færdes i det vidunderlig klare Sollys. De mørkladne Mænd og de tæt tilslørede Kvinder, der red paa Kameler, paa Heste og Æsler eller gik med Byrder paa Hovedet, traadte saa levende frem fra Baggrunden og dannede tilsammen et saa sælsomt Skue, at man glemte Ruinerne og Fattigdommen og Pjalterne, der viste sig i den sandgule Ørk ved Siden af den blændende Pragt.

Selskabet fordelte sig parvis og sad og flyttede sig og saa og beundrede. Selv den gamle Vognmand følte sig begejstret

og kunde ikke blive træt af at spørge, da han begyndte at føle sig hjemme over for det storartede Rundskue, hvor man kunde se milevidt ud i det fjærne. Men han spurgte ikke Holgersen; thi man forstod jo, at dennes Snak om Panoramaet som en værdiløs Malerisamling var ligesaa dum og uhjemlet som meget af, hvad han ellers havde sagt. Man forstod, at den store Viden, han hele Tiden brovtede med, var faldet ud til ingen Ting, da den skulde staa sin Prøve, det følte han ogsaa selv og sad fortabt og modløs, men kunde dog ikke lade være nu og da at sende Gustav Holt og Emma et bistert Blik.

De opførte sig da ogsaa helt mærkeligt. Frøkenen hængte sig ligefrem ved Ynglingens Arm. Han begyndte saa smaat at synge:

„Hvor Nilen vander Ægypternes Jord,
i Afrikas brændende Lande," —

og Frøkenen glemte sig i den Grad, at hun fortsatte:

„der mødtes to Fugle, de kom fra Nord,"

men hun afbrød sig selv og sagde: „Om Forladelse! Her skulde nok ikke synges."

„Det gjør vist ikke noget," sagde Kjøbmandsfruen, idet hun kyssede hende paa Kinden og trykkede sin Svogers Haand. „Til Lykke med eders Møde i Ægypten, I to kjære Fugle!"

Omsider rev vi os løs. Da vi gik ud af Panoramaets Port gav gamle Jensen sig til at le. „Nej, nu har jeg aldrig set Mage," raabte han. „Her kan man rigtignok rejse. Nu har vi lige været i Ægypten og her kan vi min S'æl i samme Tag gjøre en Sviptur til Rom!"

De unge lo ad den gamle Vognmands Fornøjelse over at se Forlagsforretningen lige overfor paa den anden Side Gaden, og Frøken Thomsen tilføjede muntert, at det jo netop var derfra at „Folkets Almanak" var rejst ud med disse Kuponer, der havde været Aarsag til at de nu havde set saa meget dejligt.

„Ja, men vi blev min S'æl snydt for den dejlige Drik Øl," sagde Jensen. „Kom nu alle over at faa en Taar Vædelse."

Snart sad vi ovre under „Paraplyen" og drak et Affkedsbæger, og de lovede alle — med Undtagelse af Holgersen, der var tavs og tvær — at jeg i Fremtiden skulde høre fra dem. Faar jeg da noget glædeligt og fornøjeligt at høre skal jeg ikke glemme at meddele det i „Folkets Almanak" for næste Aar.

Den afdødes Portræt. Tegning af Hans Tegner.

Husmandskonen.

En Vinteraften sad en fattig Husmandskone med sit fire Uger gamle Barn i et lille Hus midt inde i Skoven. Manden laa paa Sengen og sov, træt som han var af det strænge Arbejde, som han om Dagen havde haft at udføre oppe paa Herregaarden. Nogle Pinde brændte paa Arnen og lyste over Moder og Barn samt en stor graa Kat, der saa snart paa det brændende Træ, snart paa Konen, i det den snurrede hyggeligt og syntes at være yderst vel tilfreds med hele Tilværelsen.

Døren aabnedes, og en Dreng paa omtrent otte Aar traadte ind.

„Hvor du kommer sent, Anders!" sagde Konen til den indtrædende lille Dreng.

Han svarede ikke, men blæste i Hænderne og stampede med Fødderne, thi han var helt forkommen af Kulde.

„Hvordan er det med din Fader og Moder?" spurgte Konen.

„Det er daarligt — rigtig daarligt," svarede Drengen.

„Og din lille Søster?"

Hun bestiller ikke andet end skrige."

„Du skulde have skyndt dig mere her over. Jeg har noget til hende, som nok skal stille hende tilfreds," sagde Konen, i det hun rejste sig og lagde Barnet i Vuggen. „Jeg har en Smule Mælk, som du nok kan bære hjem, naar du faar den i en Flaske."

Hun havde en halv Pot Mælk, som hun havde sparet fra sin egen fattige Aftensmad og sat til Side i en Lerskaal; men da hun nu saa efter den, udbrød hun i Klageraab og kastede et mørkt Blik paa Katten, der strax luskede bort og gjemte sig under Sengen. Mælken, der var tiltænkt de syge Nabofolks spæde Barn, havde Katten sat til Livs.

Konen stod et Øjeblik modløs og raadvild; thi nu havde hun intet, som hun kunde sende Folkene at stille Barnets Hunger med. Hun var dog snart betænkt. Efter et hun havde puslet lidt om sit Barn og vugget det i Søvn og kastet et Blik paa sin sovende Mand, tog hun den fremmede Dreng ved Haanden og gik med ham ud af Døren, som hun lukkede godt til efter sig. Derpaa gik hun dybere ind i Skoven, hen imod den temmelig fjærne Nabohytte.

Sneen laa alenhøjt der inde mellem Træerne og var saa løs, at hun sank til Bunds ved hvert Trin. Nu forstod hun, at det havde maattet tage lang Tid for den lille Dreng at arbejde sig frem, thi for hende tog det vel en Time, inden hun med ham naaede til hans Hjem.

Ogsaa der inde brændte en lille Ild paa Arnen. Ogsaa der fandtes en Seng, men med en syg Mand og en syg Kone. En afmagret Kvindehaand stak frem fra Sengklæderne og satte nu og da en Vugge i Gang ved Siden af; men Barnet, som laa i Vuggen, græd ynkeligt

Den fremmede Kone hilsede „Guds Fred" til de syge, varmede derpaa sine Hænder lidt over Ilden og nærmede sig saa det skrigende Barn. Mælken, som hun havde lovet at sende til dets Vederkvægelse, havde hendes tyvagtige Kat fortæret, derfor havde hun givet sit Hjem og sine kjære i Guds Haand og forladt det i Natten, og nu lagde hun den nødlidende spæde til sit varme Moderbryst og blev saaledes siddende med det en god Stund.

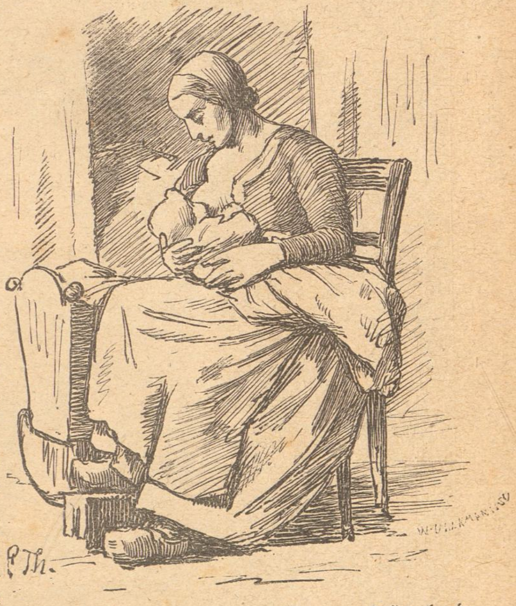

Barnet græd ikke mere, det drak sig mæt og træt og sov derpaa ind. Da Konen derpaa havde puslet det, lagde hun det tilbage i Vuggen og bøjede sig over det. Det sov og smilede i Søvne.

„Læg dig kun til at sove!" sagde hun til den syge Moder. „Vil Gud, saa skal jeg komme her igjen i Morgen tidlig."

Og efter at hun havde lagt mere Brænde til Ilden, forlod hun Huset og gav sig ene ud i den mørke, uvejsomme Skov og dybe Sne. Hun syntes næsten, at Gangen faldt hende mindre trættende og Kulden mindre stærk end før; den natlige Ensomhed og Uhygge ængstede hende ikke, hun gik roligt sin Vej med Øjet rettet mod Karlsvognens Stjærner, som forekom hende at tindre klarere og venligere, end hun nogen Sinde før havde set det. Sent ud paa Natten naaede hun sin Bolig og fandt alt der inde stille og fredeligt, som da hun forlod den.

Indkjørsel til Landsbyen. Tegning af Tom Petersen.

Hovedfejl ved Plantning af Frugttræer.

Af C. Matthiesen.

Ved Plantning af unge Frugttræer er der een Fejl, som begaaes atter og atter og træffes saa ofte, at der ikke tit nok kan tales og skrives derom og advares derimod. Det er denne, at man planter Træerne for dybt. Reglen ved Plantning er denne, at man skal sætte det unge Træ saa dybt, som det hidtil har staaet i Planteskolen, og denne Regel kan være god nok, naar den forstaas rigtig. Men bestemt udtrykt maa den i og hellere lyde saaledes: **Plant det unge halvstamme Træ** (Vildlingtræet, ikke Dværgtræet) **saaledes, at Rodhalsen eller Livsknuden kommer lige i Overfladen af Jorden,** heller lidt højere, da Jorden let synker og da trækker Træet dybere ned med sig, hvorved det saa dog kommer til at staa for dybt. Livsknuden eller Rodhalsen er det Sted paa Træet, hvor Stamme og Rod støde sammen, eller Skillepunktet mellem den opad- og nedad voxende Del af Træet, og det kjendes saa nogenlunde paa, at herfra begynder Siderødderne at udgaa. Stedet maa ikke forvexles med Pode- eller Forædlingsstedet, der almindeligvis findes noget højere oppe.

Aarsagen til den for dybe Plantning er dels Ukyndighed og dels den fejlagtige Tro, at Træet ellers ikke kan staa fast. Under Forhold som de bør være, altsaa med fornødent Læ, ville godt skolede unge Træer nok staa fast, og ere Stammerne saa svage, at dette ikke tør forudsættes, er et saadant Træ i Regelen ikke skikket til Henplantning paa Blivestedet og bør ikke kjøbes. Er der Mangel paa fornødent Læ, da er det bedre at anvende en tilstrækkelig stiv Stok eller tynd Pæl, der saa bør sættes ned i Hullet inden Plantningen, saa udsættes Rødderne ikke for Beskadigelse, hvilket let bliver Tilfældet, hvis den først nedrammes bagefter.

Hvad sker, naar Træet plantes for dybt? Det voxer daarligt, sygner hen, faar tørre Grene og gaar i Løbet af faa Aar til Grunde. Hvorfor? Fordi de Dele af Stammen, der dækkes med Jord tildels nægte at lede Safterne op og nedad, i hvert Fald ikke saa rask, som det udkræves, for at god Væxt kan finde Sted. Hvorfor dette er Tilfældet, er næppe endnu opklaret.

For dyb Plantning er Aarsagen til de fleste unge Træers Hensygnen og Vantrivsel, men almindeligvis skyder man Skylden enten paa Træet eller Jordbunden, og søger ikke Fejlen, hvor den er at finde.

Anderledes forholder det sig med Dværgtræerne, de skulle plantes saa dybt, at Forædlingsstedet kommer omtrent en Tomme i Jorden, men heller ikke dybere. Underlaget eller Grundstammen, hvorpaa disse Træer ere forædlede, er villig til at udsende Siderødder paa hele det Stykke, der kommer i Jorden.

Den anden Fejl er for tæt Plantning. Den hævner sig slemt paa en anden Maade, naar Træerne blive store, da det saa kommer til at skorte paa Plads for Kronerne at udvikle sig paa. Lys og Luft kunne ikke komme til fra alle Sider, og Følgen bliver et ringe Frugtudbytte. Lad Afstanden mellem halvstammede Kronetræer være 12 Alen til alle Sider og mellem Dværgtræer halv saa langt.

Disse to Fejl vilde jeg gjærne atter gjøre opmærksom paa og advare imod, og det just nu, da der saa kraftig opfordres til at plante Frugttræer, og der er saa mange, der gjærne ville følge Opfordringen.

Gundsømagle Skole i Maj 1889.

Den nye Almanak for 1890

tilegnet Kvinden,

redigeret af Anton Nielsen,

er udkommet og faas hos alle Boghandlere og hvor Folkets Almanak sælges i tre Størrelser for 50, 75 og 100 Øre.

At „Den nye Almanak" vandt Yndest strax da den udkom første Gang ifjor, ses deraf, at den var **udsolgt** fra Forlaget **inden Jul.** Den vil derfor sikkert blive meget efterspurgt og en tro Følgesvend for „Folkets Almanak" overalt paa Landet.

Af Pressens Udtalelser om „Den nye Almanak" ifjor anføres:

Alene Udgiverens Navn er os nok til at faa et Begreb om dens Indhold og Værd. Anton Nielsen er os bekjendt som en meget fremragende Forfatter og varmhjærtet Højskolemand, der mange Gange har vist sin Kjærlighed til det danske Folk ved at bidrage sit til, at god og sund Læsning kunde faa Indgang i de mange Hjem, og saaledes sprede Lys og Hygge derinde. At dette ogsaa har været hans Formaal ved Udgivelsen af den nye Almanak, mærker man allerede paa Titlen.

Hermed være da den nye Almanak anbefalet paa det bedste til enhver, dog særlig enhver Kvinde, der elsker god og nyttig Læsning og Hygge i Hjemmet. Den er meget smukt udstyret og prydet med en Mængde smukke Billeder.

Naboer og Venner, som pleje at kjøbe Almanakker sammen, tilraades i Aar at kjøbe **Folkets Almanak** og **Den nye Almanak** til indbyrdes Bytning.

Nyttige Bøger for Alle.

Havedyrkning

er en Sag, som i de senere Aar har været Gjenstand for megen Opmærksomhed og det gaar mere og mere op for alle hvilken uhyre Betydning en vel anlagt og vel holdt Frugthave har for enhver Landboer. Et heldigt Udfald er afhængigt af at forberede alt i Tide efter en god, kyndig udtænkt Plan og Vejledning. En saadan vil enhver mindre Landbruger finde i en fortræffelig lille Bog af den bekjendte dygtige Havemand, Gaardejer Niels Rasmussen Søkilde. En Bondemands mangeaarige Erfaring er samlet her baade til Grundens Behandling, Plantning og Valg af Frugtsorter. Bogen hedder: **Om Frugthavens Anlæg og Pleje tilligemed en Vejledning i Valget af Frugtsorter.** Med 14 Tegninger.

Den faas i alle Boglader for 50 Øre.

Vejledning til Anvendelse af Frugt.

Af N. Rasmussen Søkilde.

I frugtrige Aar har man ofte ondt ved at finde lønnende Afsætning til al den Frugt, man ikke selv kan anvende i frisk Tilstand. En Mængde Frugt bliver paa den Maade spildt, som kunde være kommen til udmærket Nytte, blot man forstod at behandle den paa rette Maade. At lære Folk dette er Formaalet med en lille, fortrinlig Bog af Gaardejer N. Rasmussen Søkilde, hvori han dels efter egne Erfaringer, og dels efter de bedste tyske Skrifter i denne Retning, giver Vejledning i at behandle al Slags Frugt til Brug i Husholdningen Aaret om, ved Tørring og Henkogning, saa vel som ved Brygning af Most og Frugtvine. Den lille Bog koster kun 50 Øre, og enhver Haveejer, saa vel som enhver, der kan kjøbe billig i den gode Frugttid, vil kunne tjene Bogens Pris mange Gange ved at følge dens fyldige og klare Vejledninger.

En kort Anvisning til Bærfrugtens Dyrkning og Pleje samt Vejledning til Anvendelse af Frugterne.

Denne lille Bog af Franz Göschke, Overgartner ved det kgl. pomologiske Institut af Proskau, vil hjælpe enhver Haveejer til at faa langt mere Nytte og Fornøjelse af sin Bærfrugtavl, end sædvanlig sker.

Den koster kun 40 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Nyttige Bøger for Alle.

Biavlen

er gaaet meget tilbage i vort Land, og den kunde for mangen mindre Jordbruger være af ikke liden Betydning, **naar den blev drevet paa rette Maade.** Men Vejledning hertil har hidtil kun været til Stede i dyre Bøger, der vanskelig kommer Bondestanden i Hænde. En kyndig Biavler, Lærer **Th. Mortensen,** har derfor nu paa N. C. Roms Forlag udgivet en kortfattet **Anvisning til Biavl** (særlig med Ramme- eller Trugstader), hvilken faas i alle Boglader for den billige Pris 1 Kr. Det er en **rigtig god og tydelig Bog,** som enhver, der har eller vil have Bier, vil have stor Nytte af at eje og derfor ikke bør undlade at kjøbe.

Hjemlig Frøavl.

Enhver Landmand og Gartner ved, hvor vigtigt det er at have Adgang til godt, spiredygtigt, rent og fuldvægtigt Sædefrø af de bedste Sorter af de Planter han vil dyrke. Af Udsædens Beskaffenhed beror i saa høj Grad Høsten. Af Kornsorter og Rodfrugter bestræber man sig i Almindelighed for at faa den bedste Udsæd. Det er imidlertid en gammel Kjendsgjerning at Frøsorter, der ere modnede under vort nordlige Klima, udvikle sig fuldstændigere og bedre end naar de ere avlede i sydlige Lande. Og dog indføres der aarlig i vort Land Udsædsfrø for Millioner Kroner. Den Udgift vort Land har ved Indførslen af nævnte Frøsorter er dog ringe mod det Tab vi aarlig bringe vort Landbrug gjennem de mange Procent svage og svange Frø, der tilføres os fra Udlandet og som ofte forvolder os mangedobbelt Tab gjennem vore mislykkede Græsmarker, hvor Frøet delsvis enten slet ikke har spiret eller har givet saa kjælne Planter at de fryse bort første Vinter.

Det eneste paalidelige Middel herimod er Avlen af **hjemmeavlet** Frø. Dette vilde spare vort Landbrug Millioner. En ypperlig Anvisning hertil er den berømte svenske Professor J. Arrhenius Skrift: **Vejledning i Frøavl,** der i dansk Udgave gjennem undertegnede Forlagsforretning koster kun 50 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Danmark udfører aarlig Æg for 3 Millioner Kroner

men vilde med Lethed aarlig kunde udføre for **20 Millioner Kr.** Hønseæg skriver **J. Pedersen-Bjergaard** i sin fortrinlige og fornøjelige Bog:

Praktisk Vejledning til Fjerkræavl

eller

Vink for Fjerkrævenner.

Forfatteren farer ikke med løs Tale men er kjendt som en udmærket Sagkyndig paa Fjerkræavlens Omraade og hans foreliggende Skrift bærer helt igjennem Vidne om grundig Erfaring og Indsigt forenet med stor Kjærlighed til Sagen, saa at **enhver** Fjerkræholder, ikke alene store, men ogsaa, og maaske særlig, Smaafolk vil have **megen Fornøjelse** og kunne faa **megen Nytte** gjennem **betydelig forøget Indtægt af Hønseholdet** ved at kjøbe denne lille billige Bog, som derfor paa det bedste anbefales til alle dem, der have Gavn og Glæde af at se deres Fjerkræ trives om dem, og som har lært at indse Rigtigheden af den gamle Sætning: **Dyrenes Røgt viser Menneskets Kløgt.** Og det er det fornøjelige, at her falder Kløgt og Fordel sammen med sand og ægte Dyrevenlighed.

Forfatteren gaar nøje ind paa Fjerkræets, særlig Hønsenes, daglige Røgt og Pleje og giver i en let læselig Form og klare Udtryk Besked om alle de herhen hørende Forhold, om Indretningen af et godt Hønsehus, om de nærmere Foranstaltninger, naar Dyrene maa holdes indespærrede paa en mindre Plads og ikke kunne nyde fuld Frihed, fremdeles det vigtige Spørgsmaal om Fodringen, hvor han navnlig gjør opmærksom paa Vigtigheden af **animalsk** Føde, skummet Mælk, sød Valle, opblødte Osteskorper, magert Kjødaffald, Fisk, Rejeskaller osv. samt paa **rigeligt** Grønt ved Siden af den sædvanlige Fodring med Korn. Fremdeles fremhæver han Nytten af knuste Knokler og Ben, som baade unge og gamle Høns begjærligt fortære og ypperligt trives ved, samt endelig alt Slagte- og Køkkenaffald, vel at mærke i frisk Tilstand, ikke fordærvet eller skimlet. Dernæst behandler Forfatteren Spørgsmaalet om Racer, i hvilken Henseende han gjør opmærksom paa, at det ikke er nok at have en god Race, men at ogsaa det eller de enkelte Individer, man har, maa være gode Dyr. Kyllingeopdrættet, Fjerkræsygdommene og Uvaner m. m. gives der gode og praktiske Anvisninger for, ligeledes ogsaa for rationel Drift af Ænder, Gæs og Kalkuner.

Praktisk Vejledning til Fjerkræavl faas gjennem alle Boglader indbundet for 1 Kr. 25 Øre.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Nyttige Bøger for Alle.

Haandgjerningsbog for Ungdommen.

Af N. C. Rom.

Femte Oplag.

Denne Bog indeholder fuldstændig Vejledning i:
Træarbejde: Snedkerarbejde, Redskaberne og deres Anvendelse, Slibning, Limning, Øvelsesarbejder, Lakering og Polering. Huggehusarbejde, Grenearbejde. **Kurvefletning, Drejning. Finere Træarbejde: Løvsavarbejde, indlagt Arbejde, Billedskærerarbejde. Udskæring i Almuestil og i norsk Stil, finere Naturarbejder. Paparbejde, Bogbinding, Fiskeskælsblomster, Ravarbejde, Horn- og Benarbejde, Metalarbejde:** Støbning, Lodning, Filning, Afslibning og Polering, Forsølvning og Fornikling, Staaltraadsarbejde osv. **Børstenbinding** og Penselbinding. **Maling** med **Olje- og Limfarvning** samt **Tapetsering.**

Af Udgiverens Forord til **sidste Udgave** anføres følgende:

At Haandgjerningsbogen i en kort Aarrække er udkommen i fem store Oplag er et Vidnesbyrd om, at Bogen er funden brugbar og har været ualmindelig velkommen som en god Raadgiver mangfoldige Steder og ofte har været Anledning til mangen en ikke lidet indbringende Virksomhed. Mangen ældre Husflidsdyrker har heri ofte fundet en tidligere haardt savnet Vejledning i en og anden Retning, ja selv mangen Haandværker har i denne Bog fundet Vink og Raad, der ikke sjælden har været ham til god Nytte ved hans Gjerning.

Af Pressens mangfoldige rosende Anmeldelser af denne Bog anføres: **„Morgenbladet“** af 20/4 89 skriver:

Paa eget Forlag har Hr. N. C. Rom udgivet 5te Udgave af sin bekjendte Haandgjerningsbog for Ungdommen. Noget bedre Bevis paa Bogens praktiske Betydning end en saa sjælden Udbredelse i Løbet af kun 12 Aar kan næppe forlanges. Interessen for Husfliden er i stadig Stigen, og Hr. Rom har Ret til at være stolt af, at han gjennem sin hele Virksomhed, og ikke mindst gjennem nærværende Bog, har givet sit betydelige Bidrag til denne Sags Fremme. Haandgjerningsbogen er for hver ny Udgave blevet forøget og forbedret og tæller bl. A. nu ikke mindre end 710 forklarende Tegninger.

Et af de interessanteste af Bogens nye Afsnit er Kapitlet om Udskæring i Almuestil. Fyldigere i Behandlingen og rigeligere forsynet med Afbildninger, men i Hovedindholdet det samme, er et lille, smukt udstyret Hæfte, som er udkommet under Titlen:

Om Almuendskæring af N. C. Rom.

„Haandgjerningsbog for Ungdommen“ faas gjennem alle Boglader for 5 Kr. hæftet og 6 Kr. indb. i rødt Pragtbind.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Nyttige Bøger for Alle.

Om Almueudskæring.

Af N. C. Rom.

Af Pressens mange velvillige Udtalelser om denne lille Bog anføres følgende:

„De fleste kjender Stilen fra Manglestokke og Banketræer og vil erindre dens smukke Anvendelse paa det hvide og sorte Møblement i Husflidsafdelingen paa den nordiske Udstilling, samt fra adskillige svenske og danske Husflidsarbejder. Netop Tegningen til dette Møblements findes i Hr. Roms Bog. Vi anbefaler begge de gavnlige og billige Bøger til Husflidens mange Venner, idet vi haaber, at den Tid er nær, hvor den sunde og smukke Almuestil komplet har fortrængt den skrækkelige Naturstil." („Morgenbl.").

„Denne Bog giver Anvisning til, hvorledes man kan lære sig selv denne forholdsvis lette og dog saa smukke og smagfulde Udskæringsmethode. Den folkelige Udskæring, som senere er kaldet Almuestil, bestaar i en rig Sammensætning af Kredse og lige Linjer, indrissede med Passer og Lineal, samt tildels nedskaaret i Træet med Knivspidsen i smaa Fordybninger. Man finder denne Stil anvendt i Manglestokke, Banketræer og andre gamle Redskaber. Almuestilen er efter Forfatterens Forklaring ikke særlig dansk og kan ikke en Gang gjøre Krav paa at være af nordisk Oprindelse; thi den samme Udskæring er funden i Nordtyskland og Tyrol, ja endog i Asien og Afrika. Men den er vistnok længst bleven bevaret i de danske Almuehjem, og Almuestilen er derfor hos os med Rette dens Hædersnavn. Vi anbefale derfor trøstig Hr. Roms gavnlige og billige Bog til Husflidens mange Venner omkring i vor Læsekreds."

(„Randers Dagbl. og Folketid.").

Denne lille Bog er udmærket smukt udstyret og koster kun 75 Øre. Faas gjennem alle Boglader.

Husflidstegninger.

Forbilleder for Haandgjerningsskoler og Husflidsarbejder,

Udgivne af N. C. Rom.

Heraf er udkommet en halv Snes Hæfter a 50 Øre.

Faas gjennem alle Boglader.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Nyttige Bøger for Alle.

Skomagerbogen.

Man kan naturligvis ikke lære Skomagerhaandværket af en Bog, men man kan af ovennævnte Bog lære at flikke og reparere Skotøj, smukt og godt, om man bor langt fra Skomageren og har ondt ved at faa Arbejdet gjort. Bogen indeholder for Resten ogsaa fuldstændig Vejledning til at kunne forfærdige sine egne Støvler selv, om man har Tid og Lyst til at gjøre Forsøg i denne Retning. Det er derfor en overmaade nyttig og fornøjelig Bog — for det er virkelig Fornøjelse at kunne pløkke Flikker paa sine egne Skosaaler, naar man har slidt dem af eller gaaet dem skæve.

Bogen har 88 vejledende Træsnit og koster kun 1 Kr. i enhver Boghandel.

Vejledning til Piledyrkning og Kurvefletning

med 20 Afbildninger.

Pris 35 Øre.

Efter Haanden som Husfliden bliver mere almindelig og Foreningen til Udførelse af Havesager faar Brug for en Masse Pil til stærke Pakkurve, bliver Mangelen paa gode Kurvepil mere og mere følelig her i Landet. Mangt et Hegn og mangen en Jordplet, som Skrænter, gl. Mergelgrave osv. der ikke egner sig til andet, vilde med Fordel kunne tilplantes med ægte Kurvepil, som der vil kunne trives udmærket og blive ikke lidet indbringende. Enhver vil i ovennævnte lille Bog finde en god Vejledning baade til Piledyrkning og til Vidjernes Behandling til eget Brug eller til Salg.

Vejledning til Udstopning

og Opstilling af Fugle samt mindre Pattedyr

af Alfred Pirtzel.

Forfatteren, hvis Samling udstoppede Fugle tiltrak sig almindelig Opmærksomhed paa den store nordiske Udstilling i Kjøbenhavn forrige Sommer, har i denne Bog nedlagt sin rige Erfaring, og med udmærket Sagkundskab givet en Vejledning hvorefter enhver vil kunne opnaa at udføre smukke Udstopningsarbejder, naar den fornødne Omhu og Flid anvendes. Bogen er forsynet med en Snes oplysende Tegninger og koster 1 Krone 50 Øre.

A. C. Roms Forlagsforretning.

Nyttige Bøger for Alle.

Børnestuens Tegneapparat.

Dette indeholder smukke Fortegninger i simple Linier af forskjellige Dyr, i Kartons, hvorpaa alle Tegningernes enkelte Dele er udførte. Disse udskæres af Barnet og dette kan nu med Lethed udføre Tegningen derefter ved at eftergaa Omridset med en spids Blyant og senere optegne hele Figuren med alle de øvrige Linier, som Fortegningen viser. Det er et fortrinligt lille Middel til ivrig Sysselsættelse for Smaabørn, medens større Børn i Prøvetegningerne vil have gode og fornøjelige Fortegninger til Afbenyttelse uden Karton. **Nedsat Pris 50 Øre.**

Den lille Paparbejder.

(Særtryk af „Haandgjerningsbogen".)

Indeholder fuldstændig Anvisning til Udførelsen af en Mængde nyttige og smukke **Pap- og Papirgjenstande,** samt udførlig Vejledning i **Bogindbinding.**

Med 124 Afbildninger. Pris indbunden 1 Kr. 50 Øre.

Vejledning i Stænktegning.

Enhver vil ved Hjælp af denne lille Bog kunne udføre en Mængde overordentlig **smukke og originale Naturtegninger** til Udsmykning af mangfoldige Brugsgjenstande. Fremgangsmaaden er saa nem og dog saa virkningsfuld, at enhver kan frembringe overraskende smukke Resultater med den. Vejledningen er oplyst af **76 elegante Afbildninger. Pris 1 Krone.**

Disse Bøger anbefales som fortræffelige Vejledninger til smuk og behagelig underholdende Sysselsættelse i Hjemmet baade for unge og gamle. Mangen en kjedelig Aftentime vil, ved Hjælp deraf, kunne finde en lige saa nyttig som fornøjelig Anvendelse.

A. C. Roms Forlagsforretning.

Nyttige Bøger for Alle.

Den erfarne Husmoder,

Vejledning i den fine og grove Landhusholdning med særligt Hensyn til Folkehusholdningen,

af en mangeaarig Husbestyrerinde.

Formanden for Viborg Amts landøkonomiske Forening har medgivet Bogen følgende Anbefaling.

„Paa Foranledning af Forfatterinden, hvis store praktiske Dygtighed i Husholdningsfaget var mig bekjendt, har jeg anmodet et Par dygtige Husmødre om at give en Bedømmelse om denne Bogs Brugbarhed, og har de begge afgivet den Erklæring, at de ikke tidligere nogensteds har fundet saa gode, fornuftige Regler samlede, hvorefter en økonomisk og ordentlig Landhusholdning kunde føres. Heri adskiller den nærværende Landhusholdningsbog sig fra de almindelige Kogebøger, der indeholde Regler for Madlavning, saa at de formener, at den vil udfylde et Savn, og blive til stor Nytte for alle Husmødre paa Landet, der skal styre en større Husholdning.“

Bogen udgjør 232 Sider og faas **stærkt indbundet i smukt Bind** gjennem hver Boghandel for 2 Kroner.

Den lille **ABC.**

Af en Børneven.

Det hænder ofte, at naar Forældre skal kjøbe den første ABC. til deres Børn, falder Valget paa den billigste, de kan faa. „Den er jo god nok til at begynde med“. Men det billigste, der findes i denne Retning, er ofte noget **grænseløs slet Tøjeri,** som forkvakler Børnenes første Læseøvelser og volder Lærerne baade Ærgrelse og Bryderi senere.

Undersøgelser over, hvad der i Boghandelen bliver budt af „billige“ ABC'er, viste en saadan Samling Elendigheder (for en Del af **tysk** Oprindelse med kolorerede Billeder), og foranledigede undertegnede Forlagsforretning til Udgivelse af en ny fordringsløs, rigtig god dansk og **særdeles billig** ABC, der fuldtud kan konkurrere med det allerbilligste, men dog er af et korrekt, jævnt fremskridende og fornøjeligt Indhold for Barnet.

Forældre bør kjøbe denne, hvor Billighed skal være det raadende Hensyn, i det den sælges gjennem alle Boglader hæftet i Kartonomslag forsynet med et smukt lille Farvetryksbillede paa Forsiden for kun **20 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning.

Nyttige Bøger for Alle.

Enhver Landboer bør kjøbe Bogen

Hver Mands Brev- og Formularbog.

Denne Bog tør siges at „afhjælpe et længe følt Savn" i det den fremtræder i en Skikkelse, der gjør den ganske anderledes brugbar i **Menigmands Haand** end alle tidligere udkomne Bøger af denne Art, og søger sit væsentlige **Fortrin i en jævn, sund og folkelig Stil.** Bogen, der indledes med nogle almindelige **Regler for Brevskrivning og Tegnsætning** og indeholder en **Række Familiebreve af alle Arter, Kjærlighedsbreve og Svar, forskjellige Henvendelser og Anmodninger, Anbefalinger, Bekjendtgjørelser og Annoncer i Aviserne, Regninger og Kvitteringer, Klager og andre Skrivelser til Sogneraad, Amtsraad, Præster osv., Vejledning til Affattelsen af de almindeligst forekommende juridiske Dokumenter,** slutter med en **alfabetisk ordnet Fortegnelse over de Titler, som Rangspersoner og højere staaende og betitlede Personer kan gjøre Krav paa.** For Bondestanden vil Bogen være af **særlig** Betydning ved sit rige **Udvalg** af **allehaande Skrivelser til kommunale Myndigheder,** angaaende **Skatte-** og **Vejvæsen, Vandløbs-** og **Hegnsspørgsmaal, Tyendesager, Snekastningsarbejde** osv. I denne Retning tør man dristig udtale, at ingen tidligere udkommen Brevbog har afgivet en saa paalidelig og omfattende Vejledning, som den, der findes i nærværende Bog. **Pris 1 Kr. 50 Ø.**

Hver Mands Ret.

Uundværlig Haandbog for den danske Bondestand,

indeholdende

Uddrag af alle de Love, der har særlig Interesse for Landboere.

samlet af Sagfører G. Nyegaard.

Der foreligger i vor Literatur flere Lovsamlinger, men saa vidt vi ved, er ovennævnte Samling den første, **der udelukkende er beregnet for Landboerne,** og der er derved givet den mindre Ejendomsbesidder en praktisk Vejleder i Hænde, ved Hjælp af hvilken han i paakommende Tilfælde kan komme til Kundskab om Begrænsningen af sine **Rettigheder** og **Pligter,** en Kundskab, der i mangt et Tilfælde vil værne ham for Overgreb baade fra hans egen og andres Side, ligesom den ogsaa vil kunne spare ham en tidsspildende Gang til Sagføreren i saadanne Tilfælde, hvor Lovene selv vil kunne give fornøden Oplysning. Bogen, der udmærker sig ved tydeligt og smukt Tryk og faas i indbunden Tilstand til en Pris af 1 Kr. 50 Øre, anbefales derfor til Landboernes Opmærksomhed, i det den i mangfoldige Tilfælde vil kunne være dem til særdeles Nytte.

„Hver Mands Ret" faas gjennem alle Boglader smukt indbundet **for den overordentlige billige Pris 1 Kr. 50 Øre.**

N. C. Roms Forlagsforretning.

„Husvennen"
bør holdes overalt
i ethvert oplyst Hjem paa
Landet.

Underholdende

Læsning

for
enhver Familie,
udgives gjennem

N. C. Roms Forlagsforretning.

Kjøbenhavn. V.

„Folkets Almanak"
er Landets
bedste og smukkeste
Billedalmanak.

Stor Prisnedsættelse.

Almanakkens Læsere gjøres opmærksomme paa, at de indtil Nytaar 1890 vil kunne forsyne deres Boghylde med en stor Del fortrinlig underholdende Læsning for ualmindelig billig Pris ved den af Forlagsforretningen, i Kjøbernes Interesse, foretagne meget store Prisnedsættelse paa en Mængde udmærkede Bøger og Skrifter (hvoraf en Fortegnelse medfulgte Almanakken ifjor). Vi fremhæve mange Bind af **Husvennen** og **Familievennen,** Fortællinger af **Thyregod, Knud Skytte, Carit Etlar, Emanuel Henningsen, Ingvor Bondesen, Bendix Hansen, Folkvar Krag, Walter Schott, Marryat, Victor Rydberg, Charles Dickens** o. a. udmærkede Forfattere.

De oprindelige Bogladepriser indtræde igjen til Nytaar 1890.

N. C. Roms „Haand-
gjerningsbog"
bringer Hygge og sparer
Penge i ethvert Hjem.

Smukt udstyrede, omhyggeligt udarbejdede og særdeles prisbillige

Undervisningsbøger

for
Skolen og Hjemmet,
udgives af

N. C. Roms Forlagsforretning.

Aaret rundt.
Udvalgte Fortællinger fra
Folkets Almanak
med ca. 100 Billeder.
Pris 1 Kr.

Udkommet er:

Toogtyvende og treogtyvende Oplag

af

Geografi og Fædrelandshistorie

for Borger- og Almueskolen.

Udgivne af N. C. Rom.

Autoriserede af Kultusministeriet ved Rundskrivelse til samtlige Skoledirektioner.

Med henholdsvis 65 og 20 Illustrationer.

(Smukt udstyrede, i godt og stærkt Skolebind à 50 Øre).

Disse to Skolebøger, der i de faa Aar, siden de første Gang udkom, har vundet en saa overordentlig stor Udbredelse, at de allerede nu tilsammen har maattet trykkes i over **200,000 Exemplarer** og antages at være **indførte i over 1200 Skoler,** ere overalt varmt anbefalede i Pressen (**Ugeskrift for Skolen, Skoletidende, Højskolebladet, Morgenbladet, Dagens Nyheder, Dagbladet, Fædrelandet, Berlingske Tidende, Illustreret Tidende, Nær og Fjærn, Lolland-Falsters Stiftstidende, Fyens Stiftstidende, Jyllandsposten** o. m. a.) og er af **Ministeriet for Kirke- og Undervisnignsvæsenet** ved en Rundskrivelse til samtlige Skoledirektioner blevne **avtoriserede til Brug i Folkeskolen.** Bøgerne foreligge **særdeles smukt udstyrede** med Hensyn til Tryk, Papir og Indbinding.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Kjøbenhavn, V.

Læsebog for Børneskolen

udgivet af N. C. Rom.

Af disse danske Læsebøger er første Del for yngste Klasse (I) samlede af de afdøde Lærere M. Abrahamsen og Emanuel Henningsen. I Forbindelse med de to senere udkomne Bind II og III afgiver den et fuldstændig Sæt Læsebøger for Skolen og Hjemmet med ypperlig udvalgt Læsning for Børn, oplyst med en Mængde smukke Billeder.

Af Pressens anbefalende Udtalelser anføres følgende:

I Nationaltidendes „Undervisningstidende“ findes følgende Anmeldelse af II. og III. Del.

„Navnet Rom har saa god en Klang blandt Landets Lærere, at det var at vente, at en af ham udgiven dansk Læsebog maatte finde den venligste Modtagelse Landet over. Det har da ogsaa vist sig at være Tilfældet.

Med Hensyn til Stoffet har Forfatteren, som jo selv har været Lærer paa Landet, kjendt hvad og hvormeget der burde medtages. — Han har her faaet værdifuld Hjælp af den Kreds af anerkjendte Lærere, hvis Navne har været knyttede til mange af Roms bedste Foretagender.

. . . Tilfredsstiller Indholdet de to Betingelser: at passe for Barnets Alderstrin og at være fortalt paa en Maade, saa Barnet „er med“, ja saa ere de væsenligste Fordringer til en dansk Læsebog opfyldte. Dette har da Rom tilfulde naaet i sine Bøger, hvor Indholdet betydeligt hæver sig over „dagligt Vande“; og saa ledsages det af oftest fortrinlige Billeder — bedst i 3. Del — det skal nok bidrage til at gjøre Bogen til en kjær Ven for Barnet.

Men Forf. har søgt at naa endnu mere. Som en af vore mest fremtrædende Maalmænd har han i sine Bøger søgt at komme bort fra mange af de tyske Ord og Vendinger, vort Sprog er saa rigt, saa sørgeligt rigt paa — især i vore bibelske Bøger. — Naar dette sker med det Maadehold og den praktiske Sans, som præger nærværende Forfatters Forsøg, da er det godt og gavnligt, og alt i alt ere Hr. Roms Bøger saa fortrinlige i Form og Indhold, at bedre ikke findes, og faa, som komme paa Siden af dem.“

Skolebladet: „Med Hensyn til Omhu for Modersmaalets Renhed taaler ingen af de for Haanden værende Læsebøger paa langt nær en Sammenligning med denne.“

I **Danmarks Lærerforenings Medlemsblad** for Maj 1888 anmeldes tredje Del saaledes:

„Fra Udgiverens Haand have vi tidligere faaet en Læsebog for Mellemklassen, der sluttede sig til M. Abrahamsen og E. Henningsens Læsebog for yngste Klasse. Den foreliggende Bog er Afslutningen af dette Læsebogs-Foretagende. Og denne Afslutning er god. Det kunde synes mærkeligt, at paa disse, som paa flere af N. C. Rom udgivne Skolebøger, Forlæggeren tillige staar som Udgiver; men dette forklares jo, som vel alle Lærere bekjendt, derved, at N. C. Rom selv i en lang Aarrække har været Folkeskolelærer og saa godt som nogen kjender Folkeskolens Tarv. Naar han

under sin senere omfattende Forlagsvirksomhed har forstaaet at samle om sig en Stab af dygtige og trofaste Medarbejdere, saa er det uden for al Tvivl, at han selv er den, der lægger Planerne til og har den egentlige Ledelse af den Virksomhed, hvoraf saa mange Arbejder for Skolen fremgaa. Og hvad enten disse derfor alene eller kun for en Del skyldes hans umiddelbare Arbejde, saa bære de dog med rette hans Navn. Denne Læsebog synes os som sagt at være et heldig udført Foretagende. Den bestaar af 3 omtrent lige store Afsnit: Blandede Fortællinger, Fortællinger af Fædrelandets og Nordens Historie samt Naturbilleder fra Fædrelandet og Norden. Navnlig det sidste Afsnit, der indeholder en Række af Afbildninger ledsagede Beskrivelser af de smukkeste og mærkeligste Egne i vort Fædreland, er overordentlig vellykket. Disse Naturbilleder ere samlede baade med Smag og Skjønsomhed fra mange gode Kilder. Ogsaa den historiske Del er vel valgt. Men saa vel i den som i de blandede Fortællinger er det vanskeligt at samle et Udvalg, hvoraf det bedste ikke tidligere har været benyttet af andre Samlere. Vi have desuagtet her fundet mange Stykker, som vi ikke mindes at have set tidligere benyttet paa denne Maade. Der er gjennem alle Afdelinger tilstrækkelig Afvexling af bunden med ubunden Stil, af gotisk med latinsk Skrift. Paa Sproget er der anvendt en rosværdig Omhu, og de mange Billeder, der findes i Texten, ere mer end almindelig godt udførte."

En Lærer skriver i **Helsingør Dbl.** om anden Del:

„En fornøjelig Bog, som vi kunne ønske størst mulig Udbredelse. Der findes ikke et eneste kjedeligt Stykke i den — vi tale af Erfaring, idet vort Anmelderexemplar er bleven benyttet til Oplæsning af Lærer og Elever i en Kjøbstadskole, og sjelden har nogen Bog i den Grad formaaet at fængsle begge Parter. Den erfarne Skolemand og kyndige Literaturven har formaaet at samle en Skat af saavel den prosaiske som den poetiske Del af Børneliteraturen, der, hvor meget den end af tidligere Læsebogssamlere er bleven høstet, her har ydet Frugter, der for en stor Del hidtil vare ukjendte i vore Skolebøger. Smukke Billeder oplive Fremstillingen, der henter sit Stof af Barnelivet, Æventyrverdenen, Vorherres Styrelse i det daglige Liv, Historien og Dyrelivet, hvor det belærende Stof er iklædt en saa tiltalende Form, at Lærdommen umærkelig glider med. Bogen slutter med en værdifuld Samling „Fortællinger fra Hjemmet". **Ingen Børnelærer bør undlade at gjøre sig bekjendt med denne fortræffelige Læsebog, der sikkert snart vil hævde sig en fortjent Plads i Børneskolen i By og paa Land."**

Læsebog for Børneskolen I., ved M. Abrahamsen og Emanuel Henningsen, udg. af N. C. Rom. 192 Sider, koster stærkt indb. 1 Kr. 35 Øre.

Læsebog for Børneskolen II., udg. af N. C. Rom. 288 Sider, koster stærkt indb. 1 Kr. 75 Øre.

Læsebog for Børneskolen III., udg. af N. C. Rom. 376 Sider, koster stærkt indb. 2 Kr. 35 Øre.

Naar vi omtale disse Læsebøger udførligere i Almanakken, da er det nærmest for at gjøre alle Forældre opmærksomme paa, at billigere og fornøjeligere Billedbøger end disse, kunne de ikke give deres Børn. Kjøb disse Bøger til dem. De ville vække Glæde og Læselyst i Hjemmet. — Som Prøve paa Text og Billeder aftrykkes i nærværende Almanak den lille Fortælling „Husmandskonen".

Dansk Familie-Bibel.

Stort Pragtværk paa over 1500 Foliosider

med mellem 8 og 900 Tegninger.

Bogladepris 30 Kr., nedsat Pris **15 Kroner.**

Medens i vore Dage Bøger, der ofte er af tvivlsom Værdi, udstyres paa en tiltalende Maade med fint, smukt Papir, stor, tydelig Tryk og med prægtige Billeder, er hos os „Bøgernes Bog", Den hellige Skrift ikke sjælden Stedbarn, saa at man nøjes med den i muligst simpel og prisbillig Skikkelse. Ofte nøjes man med en saa lille og smaastilet Udgave, at gamle eller svage Øjne har ondt ved at læse denne Bog. Det er imidlertid ikke alene stor, klar Tryk, men ogsaa en smuk Udstyrelse med Billeder, der ret kan gjøre en Bibel tiltrækkende, særlig som Familie-Bibel. Medens den billedløse Bibel ofte kun alt for sjælden kommer frem fra Boghylden, vil en Billed-Bibel altid have saa stor Tiltrækningskraft, ikke mindst for Ungdommen, at den tit og ofte vil komme frem til Beskuelse. Billederne medfører, at Bibelen i alle sine Bøger snart bliver kjendt og kjær, saa at man fra Ungdommen af i Ordets egentlige Forstand bliver hjemme i sin Bibel.

Dansk Familie-Bibel tør saaledes anbefales til Anskaffelse i ethvert Hus som et saare værdifuldt Middel til Opbyggelse og kristelig Oplysning. Den er trykt paa fint Papir med en overmaade klar og tydelig dansk Skrift, saa at den er let at læse. Den kaldes **Familie-Bibel,** fordi den fortjener Indgang i ethvert Hjem, og man kunde ønske, at ethvert ungt Par, der sætter Bo, maatte kunne erholde en saadan Bog til Bryllupsgave.

For at selv mindre velhavende Familier kan komme til at eje den, udbydes herved Restoplaget til 15 Kroner, en Pris der er ganske overordentlig billig for et pragtfuldt Billedværk som dette, der med Hensyn til **Billedernes Mangfoldighed og Righoldighed** er **ganske enestaaende.**

N. C. Roms Forlagsforretning,
Jærnbanegade 5, Kjøbenhavn V.

Husvennen,

udgivet af

N. C. Rom,

redigeret af **Bertel Elmgaard,**

har nu gjennem sexten Aar hævdet sit Ry som vort Lands **bedste Søndagsblad.** Det bringer kun god, sund Læsning: **Fortællinger** og **Romaner** af vore bedste **folkelige Forfattere, kristelige** og **opbyggelige Smaastykker,** livlige Skildringer fra fremmede Lande, fra **Historien** og **Kirkelivet,** nyttige Oplysninger for Have, Hus og Hjem, samt **en Mængde Billeder.**

Sidste Aargang har indeholdt Bidrag af følgende Forfattere: **Chr. Balling, J. Blicher, Jngv. Bondesen, Otto Borchsenius, L. Budde, N. Bøgh, Bertel Elmgaard, Holm Hansen, Emanuel Henningsen, Fr. Jungersen, Alfr. Jpsen, Jens Kamp, C. T. Kristensen, Anton Nielsen, Zakarias Nielsen, L. Schrøder, Jens Skytte, Knud Skytte, Axel Steenbuch, N. R. Søkilde, C. A. Thyregod** o. fl.

Den nye Aargang, som begynder med Oktober 1889, vil indeholde Bidrag af de samme og flere andre Forfattere. Der foreligger saaledes større Fortællinger af **Zakarias Nielsen** og **Henrik Pontoppidan,** to Fortællinger af **Knud Skytte,** flere Fortællinger af **C. A. Thyregod,** deriblandt en Række **Barndomserindringer,** en længere spændende Fortælling fra Hoveritiden og Herremandsvælden af **Bertel Elmgaard,** en særdeles **fængslende Smuglerhistorie** af en anset Forfatter, en yderst interessant Fortælling fra **Frederik den syvendes Ungdom** og hin Tids **Soldater-, Bonde- og Krybskytteliv.** Dernæst kortere Fortællinger, **religiøse og opbyggelige Smaastykker,** tildels af **Matthias Claudius, O. Funcke, Leo Tolstoy, Luther, Moody, Spurgeon** o. fl.

„Husvennen" koster **kun 1 Kr.** Kvartalet og kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder samt i alle Boglader. Bestil Bladet for et Kvartal! Hvor det først vinder Indgang, bliver det snart **Hjemmets kjæreste Gjæst,** lige velkommen med sine Fortællinger og Billeder for Store og Smaa.

N. C. Roms Forlagsforretning.

Kjøbenhavn V.

For Husflidsdyrkere anbefales:

Værktøjskasser og **Værktøjskabe** med udsøgte Samlinger af bedste Værktøj for alle Slags **Træarbejder** til meget billige Priser fra 3 til 80 Kr.

Værktøj til alle Slags fint Udskæringsarbejde.

Værktøj til Billedskæring.
Værktøj til Metalarbejde.
Værktøj til Kurvebinding.
} Særlig beregnet til Husflidsbrug.

Værktøj og Materiale til Bogindbinding og Paparbejde.

Høvlebænke af ny, praktisk Form fra 25 til 35 Kr.

Værktøj og Materiale til Børstebinding, hvoraf særlig fremhæves **borede Børstetræer, Piasava, Fiber, Para, Risrødder, mange** Sorter **Svinebørster og Hestehaar, samt fint Seglgarn, glødet Jærn-** og **Messingtraad** meget billigt. Udførlige Prisfortegnelser over alt til Børste- og Kurvebinding hørende tilsendes paa Forlangende frit.

Forskjellige fine Træsorter i Plader à $^{1}/_{16}$—1 Tommes Tykkelse. Rigt Udvalg af Stifter, Skruer, Hængsler, Smaalaase fint Messing- og Nikkelbeslag for Æsker, Tasker Kufferter til Husflidsbrug.

Bogskind, Chagrin og **presset Shirting** i flere Farver, alle Slags farvede Papirer, ægte Bladguld m. m. a. til Bogbinderbrug og Paparbejde.

Vor illustrerede Prisfortegnelse over Værktøj tilsendes paa Forlangende frit.

For Landmænd:

Lager af **danske, engelske, amerikanske, franske** og **tyske** Værktøjer af bedste garanterede Kvalitet for Landmænd, Haandværkere og Husflidsarbejdere.

Danske og amerikanske **Have-** og **Markredskaber** i Jærn og Staal af fortrinlig Form og Godhed.

For Gartnere og Haveejere:

Alle de nyeste og bedste Staalredskaber i **Spader, Grebe, Hakker, River** osv., Podeknive, Beskærknive o Saxe, Slaamaskiner, Vandkander og Havesprøjter, samt ypperlig **Raffiabast,** Espalier- og Hegnstraad.

Galvaniseret Jærntraadsfletning til Havehegn og Hønsegaarde, særdeles holdbart og billigt i alle Bredder og Maskevidder.

Vor illustrerede Prisfortegnelse for Have- og Markredskaber tilsendes paa Forlangende frit.

For alle anbefales:

Staalvarer i stort Udvalg. **Lommeknive, Saxe og lign. Brugsgjenstande,** fra simpleste til de mest elegante, til alle Priser.

Barberknive af extra god Kvalitet (hulslebne à 2 Kr.)

Bordknive med Staalgafler 6, 8, 10 Kr. pr. Dusin.

Særskilte Prislister sendes paa Forlangende frit.

Forhandlere gives Rabat.

Skriftlige Bestillinger udføres snarest mod Postopkrævning.

Axelhus, Kjøbenhavn V. **C. Th. Rom & Co.**

Vejrspaadomme for 1890.

Mennesket spaaer, men Gud raa'er.

Januar: 1—2 Rimfrost, 3—11 Frost og Sne, 12—15 Regn og Taage, 16—24 Ustadigt, 25—31 Frost.

Februar: 1—3 Frost og Sne, 4—10 Blæst og Regnbyger, 11—18 Ustadigt, 19—23 Smukt Vejr, 24—28 Snevejr.

Marts: 1—8 Bygevejr, 9—15 Frost og nogen Sne, 16—21 Ustadigt, 22—31 Frost og klart Vejr.

April: 1—4 Regn og Sne, 5—11 Smukt Vejr, 12—17 Bygevejr, 18—21 Blæst og Kulde, 22—26 Solskin og Hagelbyger, 27—30 Smukt.

Maj: 1—5 Smukt Vejr, 6—11 Stærk Varme, 12—20 Ustadigt, 21—25 Tordenluft, 26—31 Smukt Vejr.

Juni: 1—10 Bygevejr med Torden, 11—16 Blæst og Regn, 17—24 varmt Vejr, 25—27 Ustadigt, 28—30 Varme.

Juli: 1—6 Varme, 7—9 Regn, 10—20 Varme, 21—25 Ustadigt.

August: 1—7 Varme, 8—13 Ustadigt, 14—20 Varme, 21—24 Køligt med Blæst og Regn, 25—31 Smukt Vejr.

September: 1—9 Smukt Vejr, 10—12 Regn, 13—20 Smukt Vejr, 21—30 Ustadigt.

Oktober: 1—3 Regnvejr, 4—12 Smukt Vejr, 13—18 Ustadigt, 19—25 Blæst og Hagelbyger, 26—31 Smukt Vejr.

November: 1—3 Klart med Nattefrost, 4—12 Mildt Vejr, 13—20 Bygevejr, 21—30 Frost og nogen Sne.

December: 1—2 Frost, 3—10 Ustadigt, 11—20 Mildt Vejr, 21—25 Frost, 26—31 Regn og Taage.

Folkets Almanak for 1890

foreligger med omstaaende Indhold i fem Størrelser til en Pris af 50 Øre, 75 Øre, 1 Kr., 1 Kr. 25 Øre, i **smukt Bind** til 1 Kr. 50 Øre samt den **største Udgave** smukt indbunden med gjennemskudte Blade til 1 Kr. 75 Øre.

Mærk!

For usolgte Almanakker, der tilbagesendes til Ombytning, fradrages **den af Udgiveren for Almanakkens Stempling erlagte Afgift: 10 Øre pr. Exemplar. Almanakker, hvori der mangler Kupons, samt indbundne Almanakker til 1 Kr. 75 Øre tages ikke tilbage.**

Indholdsfortegnelse til
Folkets Almanak for 1890.

Festkalender for Resten af Aarhundredet.
Aarets Kalender samt Markedsfortegnelser. — Drægtighedskalender.
Om Andelsmejerier, af Bernhard Bøggild.
Fortid, Nutid, Fremtid. Af Torvald Køhl.
Aarets Genius, Digt af Holger Drachmann, med Tegning.
Indstillingen i Gramstrup, Fortælling af Carl Jepsen, med Tegninger af N. Christiansen og E. Rondahl.
I Landsbyen efter Regnvejr, Digt af J. Blicher, med Tegning.
I Skoven, Digt af Nicolaj Bøgh, til Tegning af Schiøtts-Jensen.
De gode, gamle Dage, af Robert Schack, med Tegninger af Alfred Larsen.
Nytaarsaften paa Landet, af Knud Skytte, med Tegning af Hans Schmidt.
I Panoptikon, Fortælling af C. A. Thyregod, med Tegninger af Knud Gamborg.

Den sorte Aline, Fortælling af Henrik Pontoppidan med Tegninger af Alfred Schmidt og Erik Henningsen.
En italiensk Gadesanger, Tegning af G. N. Achen, med Text af J. —e.
Svinerygsuppe, Fortælling af Ingvor Bondesen med Tegning af Alfred Schmidt.
Rotter, Fortælling af Jens Skytte med Tegning af Carsten Henrichsen.
Et Besøg hos Bedsteforældrene, Tegning efter Prof. Exners Maleri.
Helgoland, Tegning af Prof. C. Neumann, med Text.
En videnskabelig Passiar, Tegning af N. Wiwel, med Text.

Ved Finkirken, Fortælling af Magdalene Thoresen, med Tegninger af Carl H. F. Schmidt.
Under Striken, Tegning af Vencel Tornøe, med Text af Axel Steenbuch.
Majdag i Dyrehaven, Digt af Alfred Ipsen, med Tegning.
Landsbysladder, Fortælling af Anton Nielsen, med Tegninger af Anker Lund.
En Vandingstur, Tegning af V. Irminger, med Text af Z. N.
Vovespil, Lykkespil og Sparekasse, af V. O.

Prøvet, Fortælling af M. Henckel, med Tegninger af H. Lindeburg.
Et Par Ord om Dyrebeskyttelse, af L.
Ingemann i Sorø, af Otto Borchsenius, med Tegninger efter Harder og Marstrand.
Dansk Folkemusæum, af Zakarias Nielsen med Tegninger.

Den afdødes Portræt, Tegning af Hans Tegner.
Husmandskonen, med Tegning af Carl Thomsen.
Indkjørsel til Landsbyen, Tegning af Tom Petersen.
Hovedfejl ved Plantning af Frugttræer, af C. Matthiesen.
Tillæg: Nyttige Bøger for Alle, Bogfortegnelser, Vejrspaadomme osv.